

KÁLMÁN LAJOS ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

OM azonosító: 201866

Nevelőtestület elfogadta: 2025. szeptember 1.

Igazgató: Kőváriné Kis Katalin

**KECSKEMÉT
2025.**

1. Tartalomjegyzék

1.	BEVEZETÉS.....	3
1.1.	Jogsabályi háttér.....	3
1.2.	Helyzetelemzés	4
1.3.	Az intézmény küldetésnyilatkozata	4
2.	PEDAGÓGIAI PROGRAM.....	5
3.	A PROGRAM ALAPELVE.....	5
3.1.	GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP.....	6
3.1.1.	Gyermekkép	6
3.1.2.	Óvodakép.....	6
3.1.3.	Pedagógiai hitvallásunk, alapelveink	6
3.2.	ÓVODAI NEVELÉSÜNK FELADATAI	7
3.2.1.	Egészséges életmód alakítása	8
3.2.2.	Érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	12
3.2.3.	Anyanyelvi- értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	17
3.3	AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	23
3.3.1.	Személyi feltételek	23
3.3.2.	Tárgyi feltételek.....	23
3.3.3.	Az óvodai élet megszervezése.....	23
3.3.4.	Az óvoda kapcsolatai.....	25
3.4.	AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI.....	28
3.4.1.	Játék.....	28
3.4.2.	Verselés, mesélés.....	35
3.4.3.	Ének, zene, népi játék, tánc	39
3.4.4.	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	43
3.4.5.	Mindennapos mozgás	48
3.4.6.	Külső világ tevékeny megismerése	52
3.4.7.	Munka jellegű tevékenységek	57
3.4.8.	Tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	60
3.5.	A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	63
3.6.	A GYERMEKEK FEJLŐDÉSÉNEK ELLENŐRZÉSE, MÉRÉSE, ÉRTÉKELÉSE.....	65
3.7.	GYERMEKVÉDELEM.....	66
3.8.	A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSE, FEJLŐDÉSÉNEK SEGÍTÉSE	69
3.8.1.	Sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése	69
3.8.2.	Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermekek fejlesztése	70
3.9.	SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK.....	73
3.10.	GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ PROGRAMUNK	75
3.11.	EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETEI NEVELÉSI ELVEK.....	79
3.12.	ÓVODAI DOKUMENTUMOK.....	81
	FÜGGELÉK	82
1.	Tündérkert Óvoda Mozgásfejlesztő tevékenység.....	82
2.	Széchenyi Sétányi Óvoda - Mese-projekt	88
	Legitimációs záradék	99

1. BEVEZETÉS

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése az 57/2015.(III.26.) határozatával 2015. július 1-vel megalapította a Kálmán Lajos Óvodát.

A Kálmán Lajos Óvoda a feladatellátási helyeinek meglévő hagyományaira építve, széles tevékenységkínálattal, a gyerekek sokoldalú fejlesztésével és a fenntarthatóság pedagógiájának felhasználásával törekszik a kor kihívásainak megfelelni.

1.1. Jogsabályi háttér

- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 77/2025. (IV.15.) Korm. rendelet
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet
- Magyarország Alaptörvénye (2025. április 14.)
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. tv. XXXI. törvény
- Az egyéni bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény
- A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet

1.2. Helyzetelemzés

Az intézmény KLO 2023/2 számú Alapító Okirata 2023. június 7-én lépett hatályba.

Az intézmény neve: Kálmán Lajos Óvoda

Székhelye: 6000 Kecskemét, Egyetértés utca 17.

Az intézmény feladat-ellátási helyei:

- Kálmán Lajos Óvoda Pöttömkert Óvodája
6000 Kecskemét, Egyetértés u. 15.
- Kálmán Lajos Óvoda Tündérkert Óvodája
6000 Kecskemét Bíró Lajos utca 22.
- Kálmán Lajos Óvoda Pajtás Utcai Óvodája
6044 Kecskemét-Hetényegyháza, Pajtás utca 2.
- Kálmán Lajos Óvoda Kossuth Utcai Óvodája
6044 Kecskemét-Hetényegyháza, Kossuth utca 17.
- Kálmán Lajos Óvoda Boróka Utcai Óvodája
6000 Kecskemét, Boróka utca 2-4.
- Kálmán Lajos Óvoda Ménteleki Óvodája
6008 Kecskemét-Méntelek, Kecskeméti út 41.
- Kálmán Lajos Óvoda Széchenyi Sétányi Óvodája
6000 Kecskemét, Széchenyi sétány 1.
- Kálmán Lajos Óvoda Lánchíd Utcai Óvodája
6000 Kecskemét, Lánchíd utca 16.

1.3. Az intézmény küldetésnyilatkozata

A Kálmán Lajos Óvoda pedagógiai hitvallása:

- alapvető feladatunk a gyermekekről való szeretetteljes gondoskodás
- óvodánk kiegészítő szerepet tölt be a család mellett a gyermekek nevelésében – esetenként hátránycsökkentő szerepet felvállalva
- az óvodai nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére irányul, a gyermekek testi, lelki és értelmi tulajdonságainak optimális fejlesztésére, képességeik, tehetségük kibontakoztatására
- arra törekedve, hogy a nálunk nevelkedő gyermekek szuverén, felelős gondolkodású személyiséggé váljanak, megkönnyítve a társadalomba való beilleszkedésüket
- minden gyermek számára egyenlő eséllyel biztosítva a színvonalas óvodai nevelést
- mindenkor szem előtt tartva a környezettudatosság és fenntarthatóság elveit.

2. PEDAGÓGIAI PROGRAM

A Pedagógiai Program átfogja a teljes óvodáskor nevelő-fejlesztő munkáját, az Óvodai nevelés országos alapprogramja által.

Alaptevékenységünk:

- Óvodai Integrációs Program működtetése
- Sajátos Nevelési Igényű megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos, tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekek nevelése, oktatása, valamint a szakértői bizottság javaslata alapján integrálható beszéd-, látás-, hallás-, mozgássérült és autista gyermek integrált nevelése igény szerint utazó gyógypedagógiai szolgáltatás igénybevételével. Óvodai fejlesztő program működtetése a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 173.§-a szerint.
- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére a 11/1994.(VI.8.) MKM rendelet 39/E §. szerinti óvodai fejlesztő program működtetése, nevelés, oktatás az integrációs program alkalmazásával.

3. A PROGRAM ALAPELVE

Alapvető célunk a szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelmekben gazdag, színvonalas óvodai élet megteremtése. A gyermekközpontúság úgy jelenik meg, hogy tartást, önállóságot, változatos tapasztalatszerzési lehetőségeket, sikerélményt, boldogságot ad a gyermekeknek. Minden gyermek egyéniség, saját képessége szerint nevelhető, fejleszthető.

Valósuljon meg az óvoda hátránycsökkentő szerepe.

Tervünk és célunk, hogy a nevelőtestületünk és az itt dolgozó munkatársak megfelelő felkészültséggel, jó kollektív hangulatban végezzék munkájukat. Tetteikkel a felnőttek sugározzák a szeretetet. A gyerekek kiegyensúlyozottak, derűsek legyenek, kialakuljon biztonságérzetük.

A program magában foglalja sok év legjobb gyakorlati tapasztalatait, a jól bevált értékeket megőrizve. Bennünket, óvodapedagógusokat arra készítet, hogy az egészséges óvodai életet még sokrétűbben szervezzük, figyelembe véve a gyermek egyéni érési ütemét, sajátosságait és szükségleteiket.

3.1. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

3.1.1. Gyermekkép

Minden gyermek fejlődő személyiség, a gyerekeknek életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségleteik vannak. Óvodánkban ezért arra törekszünk, hogy a ránk bízott gyerekek megértő, együtt érző, befogadó és elfogadó légkörben nevelődjenek. A családdal együtt szolgáljuk a gyermekek fejlődését, elősegítjük a gyermeki személyiség kibontakozását. Arra törekszünk, hogy minden kisgyerek egészséges, kiegyensúlyozott, szorongásoktól és félelmektől mentes legyen.

Környezetében jól eligazodó, érdeklődő, jó kapcsolatteremtő, alkalmazkodni tudó gyermekeket kívánunk nevelni. Próbáljanak logikusan gondolkodva megoldást találni a feladatokra. Találjanak barátokat, tanuljanak meg alkalmazkodni egymáshoz, ha kell saját akaratuk legyőzésével is.

Biztosítjuk az eredményes óvoda-iskola átmenetet.

3.1.2. Óvodakép

Az óvodás korú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család – az óvoda a családi nevelés kiegészítője. Az óvodai nevelés célja, hogy elősegítse a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, a személyiség kibontakozását, az esetlegesen fennálló hátrányok csökkentését.

Alapelveink: a szeretet, a kölcsönös tisztelet, elfogadás, megbecsülés és bizalom.

Hirdetjük a gyermekközpontú, befogadó, szeretetteljes, családias színvonalas óvodai légkört, melyben a gyerekeket egyéni képességük és eltérő fejlődési ütemük szerint neveljük, fejlesztjük.

Hangsúlyozzuk a gyerekek testi – lelki gondozását, az érzelmi biztonság megteremtését és a szocializáció minél teljesebb kibontakoztatását a családi neveléssel együtt most és a jövőben is.

3.1.3. Pedagógiai hitvallásunk, alapelveink

- Valljuk, hogy a gyermekek jogainak tiszteletben tartásával, a gyermekek mindenekfelett álló érdekét szem előtt tartva, a családi nevelést kiegészítve, szeretetteljes és színvonalas óvodai légkörben tudjuk elősegíteni a gyerekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, segítve a hátrányok leküzdését.
- Nevelőmunkánk során maradéktalanul érvényesül a gyerekek tisztelete, szeretete, adottságaik és képességeik fejlesztése, az egyenlő esély lehetőségének biztosításával – személyiségközpontú neveléssel.
- A játékot kiemelt, mással nem helyettesíthető tevékenységnek tekintjük, mivel a gyermek teljes személyiségfejlesztésére ad lehetőséget. Nevelési programunk legfőbb eszköze az elmélyült, szabad játék, amely egyben a tudatosan szervezett

tanulási folyamat színtere is, mellyel az élethosszig tartó tanulást alapozzuk meg – a játékközpontúság.

- Az egyén felől közelítünk a közösség építése felé, tiszteletben tartva a másságot és különbözőséget, támogatva a barátságok alakulását – így válik lehetővé az egyén és a közösség céljainak összeegyeztethetősége. Ez által biztosítjuk a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó, valamint a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekei önazonosságának megőrzését, az interkulturális nevelést.
- Biztosítjuk a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű és az SNI-s gyermekek esélyegyenlőségét az egyéni sajátosságok figyelembevételével az egyéni érési ütemre és képességekre alapuló differenciált, személyre szóló tervezéssel, fejlesztéssel és értékeléssel. Ezen elvek alapja az ítélet és előítélet mentes feltétel nélküli elfogadás.
- Az esztétikus és biztonságos környezetben biztosítjuk a rugalmas és folyamatos napirenden, heti renden belüli tevékeny légkört, az érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodást, a környezettudatos magatartás fejlődését és a pozitív érzelmi kötődések alakulását.
- Elveink az együttgondolkodás, az együttműködés, bizalom és a pozitív pedagógus attitűd. Elkötelezettség, a jövő és környezetünk iránti felelősség és gondoskodás vezérli munkánkat és magatartásunkat. Fontos személyes példamutatásunk életvitelünkben és emberi kapcsolatainkban.
- Nevelőmunkánk nem ad helyet az előítéletek kibontakozásának sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben.

3.2. ÓVODAI NEVELÉSÜNK FELADATAI

Óvodai nevelésünk célja

- Óvodai nevelésünk célja, hogy a gyermekek élménygazdag környezetben, színvonalas óvodai nevelés biztosítása mellett, egyéni fejlődési ütemük tiszteletben tartásával, önálló gondolkodású személyiségekké váljanak.
- Fejlesztési feladatainkat differenciált, egyénre szabott segítségével látjuk el.
- Egyéni bánásmód alkalmazásával, a gyermekek másságát és különbözőségét elfogadva és társaikkal elfogadtatva valósítjuk meg az integrált és inkluzív nevelést.
- Sokoldalú képességfejlesztés során, játékos tevékenység közben, környezetre figyelő, környezettudatos és környezetvédő életvitel kialakítására törekszünk.
- A gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődése által közvetetten segítjük elő az iskolai beilleszkedést.

Óvodai nevelésünk feladatai

- Nyugodt, érzelmi biztonságot nyújtó, családi légkör megteremtésén keresztül a gyerekek meglévő tapasztalatainak felhasználásával alakítjuk a társakkal való kapcsolatot, viselkedési szokásokat, a nyelvi kifejező képességet.
- A gyerekek életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően tájékozottak legyenek az őket körülvevő világról.
- Az anyanyelvi és kommunikációs képességek, kompetenciák fejlesztését az óvodai élet teljes folyamatában valósítjuk meg, biztosítva a gyermekek számára a beszélő környezetet.
- Az óvodáskor végére fizikailag és pszichikailag megfelelő fejlettségű gyerekek kerüljenek ki az óvodából.

Nevelési feladataink területei:

- Egészséges életmód alakítása
- Érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

3.2.1. Egészséges életmód alakítása

Cél: Alakuljon ki az egészséges életmód és harmonikus életvitel igénye, az optimális testi fejlődés és a pihenés biztosításával, az egészség megóvása, megőrzés szokásainak megalapozása által.

FELADATAINK AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA SORÁN

- A gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- A gyermekek testi képességeinek fejlődésének segítése.
- A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- Az egészséges életmód, a testápolás, tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak kialakítása.
- Az életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldó gondolkodáshoz, a rugalmas alkalmazkodó képességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz, később pedig az egészséges életmód önálló kialakításához.
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása.

- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.
- Megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki, értelmi nevelési feladatok ellátása.

Egyéni képességek:

- A gyermeki szükséglet felismertetése, kielégítése, a testi-lelki szükségletek összehangolása, a helyes életritmus támogatása egészséges, biztonságos környezet kialakításával, a baleset megelőzés szabályainak megismeretetésével.
- A környezettudatos magatartás, fenntarthatósági szemlélet megalapozása.
- A gyermekek önállóságának megalapozása az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, az egészségmegőrzés szokásainak alakításával, gondoskodással.
- A nemi identitástudat és testséma fejlesztése az énkép, az önismeret, a mozgás, a gondozási feladatok és a gyermekek egészségvédelme során.

Közösségi / társas / képességek:

- Az együttműködés fejlesztése a társak, az óvodapedagógus és a dajka segítségének igényelésével és elfogadásával.
- Egymás elfogadásának segítése, a tolerancia megalapozása az önkiszolgáló feladatok és a gondozási tevékenységek során.

Értelmi képességek:

- Érzékelés fejlesztése (tér- és vizuális érzékelés) a tevékenységek folyamatában.
- Belső motiváció erősítése a tapasztalatszerzés, gyakorlás és sikerélmény által.
- Kontroll funkciók fejlesztése a szabálytudat, feladattudat és feladattartás alakításával.
- Problémamegoldó gondolkodás és mérlegelési képesség fejlesztése önálló döntést igénylő helyzetekben.

Tehetséggondozás:

- A harmonikus és differenciált mozgás fejlesztése a nagymozgások és a finommotorika koordinálása által.

Anyanyelvi képességek:

- Általános és relációs szókincs fejlesztése.
- Szóbeli instrukció alapján történő feladatvégzés gyakorlása az egyéni sajátosságok és fejlettségi szint figyelembevételével.
- Különböző kifejezésmódok gyakorlása a kapcsolódó tevékenységekben.
- Udvariassági formák gyakorlása, a kérés- elfogadás megfogalmazása által.
- Beszédfegyelem fejlődése a tevékenységek során.
- Metakommunikációs jelzések felismerése, megértése.

HÁTRÁNYOS HELYZETŰ ÉS SNI-S GYEREKEK FEJLESZTÉSÉRE VONATKOZÓ FELADATOK

A gyermekek meglévő készségeire, képességeire és szokásaira alapozva az egyéni szükségletek és egyéni ritmus figyelembevételével történő fejlesztés.

TARTALOM

Testápolás

- Mosakodás- kézmosás
 - rendeltetésszerű eszközhasználat
 - saját és a környezet esztétikájának megőrzése
- Zsebkendő használat
 - szükséglet szerint
 - rendeltetés szerinti használat
- Fésűlködés
 - igényalakítás
 - eszköz rendeltetésszerű használata
- WC használat
 - önállóság
 - saját és környezet esztétikájának megőrzése
 - WC papír rendeltetésszerű használata
- Fogmosás
 - eszköz rendeltetésszerű használata
 - saját és környezet esztétikájának megőrzése
 - igényalakítás

Étkezés

- önkiszolgálás – terítés sorrendisége
- eszközök rendeltetésszerű, biztonságos használata, biztonságos környezet megteremtése
- saját és környezet esztétikájának megőrzése
- kultúrált étkezés szabályainak gyakorlása
- új ízekkel történő ismerkedés

Öltözködés

- sorrendiség betartása
- segítségkérés, önállóság
- egyéni szükségletek, saját tempó figyelembevétele
- saját és környezet esztétikájának megőrzése

Pihenés

- egyéni szükségletek figyelembevétele (alvásigény)
- társak szükségleteinek figyelembevétele
- előszavas mesélés

Életritmus

- rugalmas napirend az életkori, egyéni sajátosságoknak megfelelően

Mozgás-levegőzés

- udvaron, szabadban tervezett - szervezett - spontán tevékenység
- mindennapos mozgás szervezése

Betegségmegelőzés, egészségmegőrzés

- zöldség- és gyümölcsnap
- baleset megelőzés: balesetvédelmi szabályzók megtanítása, gyakoroltatása, rögzítése
- biztonságos környezet megteremtése
- edzés: légfürdő, napfürdő, mozgás biztosítása
- egészséges életmód elemeinek – étkezés, mozgás, pihenés, testápolás – gyakorlása, tudatosítása, szokáskialakítás

FELTÉTELEK

tárgyi

- tisztálkodási eszközök
- fali hőmérő, óra csoportonként
- öltözőszekrény
- óvodai ágy, saját ágynemű
- asztalok, terítők, tálak, evőeszközök
- biztonságos, higiénikus környezet
- tagóvodánként balesetvédelmi szabályzat megléte

mentális feltételek

- derűs, nyugodt légkör
- rugalmas napirend
- egész nap friss levegő biztosítása: nyitott ablak / rendszeres szellőztetés
- pihenéshez csend, előszavas mese, zene biztosítása
- vízivás folyamatos biztosítása

- evőeszközök használata az életkori és az egyéni sajátosságok figyelembevételével

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

- Személyes példamutatás, elfogadás, mintaadás
- Pozitív megerősítéssel, dicsérettel, differenciálással, rávezetéssel, eldöntendő és nyitott, gondolkodtató kérdésekkel, magyarázattal, szemléletes bemutatással, segítségkérés kivárásával az önállóság, a problémamegoldó gondolkodás, a rugalmas alkalmazkodó képesség és a pozitív viszonyulás támogatása

KIMENET

- saját és környezetének esztétikájára ügyel
- az alapvető betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásait ismeri, szabályozni képes szükségleteit
- az egészséges életmód meghatározó elemeit ismeri, mindennapi tevékenysége során hatékonyan gyakorolja

3.2.2. Érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Cél: Az óvoda törekedjen családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes, derűs és kiegyensúlyozott légkör kialakítására, ezáltal a gyermekeket is pozitív érzelmi kötődések kialakítására ösztönözve.

Az óvodás korú gyermekek viselkedése alapvetően érzelmileg vezérelt, ezért különösen fontos, hogy érzelmi biztonságban nevelkedjenek, és az óvodát állandó értékrend jellemezze.

Törekednünk kell arra, hogy a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék, az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze. Az óvoda egyszerre segítse a gyermekek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseiknek.

Nevelőmunkánk során érzük el, hogy a gyermekek elfogadják és megértsék, hogy az emberek különböznek egymástól, és ez így jó.

FELADATAINK AZ ÉRZELMI, ERKÖLCSI ÉS ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS SORÁN

- A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) szokás- és normarendszerének megalapozása.
- Az óvodánk a gyermekek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermekeket, hogy megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldre és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjanak csatlakozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- Az óvoda valamennyi dolgozójának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű a gyermekek számára.
- Az érzékszervi, értelmi, mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, elhanyagolt gyermekek nevelése sajátos törődéssel, szükség esetén megfelelő szakemberek bevonásával (pszichológus, logopédus, gyógygyógypedagógus, gyógytornász) valósul meg.

Egyéni képességek:

- érzelmi biztonságot, otthonosságot, derűt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkört nyújtó környezetben az érzelmi intelligencia megalapozása, fejlesztése, az önmagához való pozitív viszonyulás kialakulásával az önbizalom, önfegyelm, önértékelés és az önkifejező törekvések erősítése:
- a nemi identitástudat alakításával
- szabad véleménynyilvánítás biztosításával (önkifejező, önérvényesítő törekvés)
- az érzelmek szabad átélésének biztosításával
- lelkiismeret-furdalás nélküli „nemet mondás” lehetőségével
- saját erősségek, gyengeségek megismerésével
- humorérzék fejlesztésével
- közösségi életre való felkészítéssel
- állandó értékrend biztosításával

Közösségi / társas / képességek:

- az emberek különbözőségének elfogadására nevelés
- a közösségbe való beilleszkedés támogatása a normákhoz, szabályokhoz, szokásokhoz való pozitív viszonyulás kialakításával
- a kezdeményező-készség, szervező-készség, együttműködő és alkalmazkodó képesség, valamint a segítségkérés és nyújtás, tolerancia képességének fejlesztése különböző tevékenységek során

- a felnőttekhez / az óvoda alkalmazottaihoz / a közösséghez (gyermek-gyermek) és a tágabb környezethez való pozitív attitűd kialakulásának támogatása
- konfliktusok kezelésének fejlesztése, gyakorlása
- csoportkohézió fejlesztése, ünnepek, élmények, távlatok átélésével
- a csoportszerveződés alakítása a szerepelsajátítással

Értelmi képességek:

- az intellektuális és erkölcsi érzelmek megalapozása, fejlesztése, megerősítése
- a spontán érdeklődés, egymástól való tanulás erősítése, fejlesztése, tapasztalatok és cselekedetek által a tudásvágy és a problémamegoldás kialakításával
- a siker örömeinek és a kudarc megéléséből való kivezetés biztosítása
- a szűkebb és tágabb környezet megismertetése, a hazaszeretet érzelmi megalapozása, a szülőföldhöz való kötődés erősítése, néphagyományok, népi játékok megismertetése
- a szokás és normarendszer megalapozása az erkölcsi tulajdonságok és az akarat fejlesztésével /együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, adakozás, felelősség/

Tehetséggondozás:

- az egyéni képességek kibontakoztatásának lehetősége egyéni feladatadással

Nyelvi- kommunikációs képességek:

- érzelmek kifejezésének nyelvi, kommunikációs és metakommunikációs megnyilvánulási formáinak gyakorlása, fejlesztése, modell alapján
- szinonimák, szófajok, új fogalmak megismerése, használata, beépülése a szókincsbe
- ok-okozati összefüggések szóbeli megfogalmazása
- a nemet mondás és az őszinteség nyelvi formáinak kialakítása, gyakorlása – mintakövetéssel
- véleménynyilvánítás során az ítékezésmentes gondolkodás kialakítása.

HÁTRÁNYOS HELYZETŰ ÉS SNI-S GYERMEKEKRE VONATKOZÓ FELADATOK

Biztonságot nyújtó légkörben olyan megoldási módok közvetítése, amelyek segítségével képes mérlegelni, hogy az őt ért ingerekre, érzelmi hatásokra hogyan reagáljon a csoportnormák betartása mellett.

- az egyén szintjén a bizalom és elfogadás által a nyitottság és a befogadás képességeinek kialakítása

- csoportszinten az odafordulás, tolerancia és figyelem által az elfogadás, empátia fejlesztése, a mássággal való együttélés gyakorlása

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknek biztosítjuk a meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakembereket.

TARTALOM

- családlátogatás lehetősége
- befogadás
- gondozás
- játék
- verselés, mesélés
- ének, zene, népi játék, tánc
- rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- mindennapos mozgás
- külső világ tevékeny megismerése
- munka jellegű tevékenységek
- tevékenységekben megvalósuló tanulás
- hagyományok, ünnepek
- szokások, szabályok, normák
- kapcsolatok – óvoda alkalmazottai
 - gyermek – óvodapedagógus
 - gyermek – dajka
 - gyermek – gyermek
 - gyermek – az óvoda további dolgozói

FELTÉTELEK

- elvonulás lehetőségeinek biztosítása
- konfliktushelyzetek, súrlódások lehetőségének csökkentése a kiegyensúlyozott légkör biztosításával
- megoldásfókuszú konfliktuskezelés

HAGYOMÁNYOK, NÉPHAGYOMÁNYOK, ÜNNEPEK

- Kálmán Lajos Népdaltalálkozó
- Zenei Világnap
- Kecskemét Város Napja
- „Tök jó nap”
- Mikulás
- Advent és Karácsony
- Farsang

- Víz Világnapja
- Mesenap
- Húsvét
- Néptánc találkozó
- Március 15.
- Kézműves foglalkozás a szülőkkel
- Föld napja
- Anyák napja
- Gyermeknap
- Projektnap
- Nyílt nap
- Évzáró – nagyok búcsúztatása
- Nemzeti összetartozás napja
- Születésnapok, névnapok ünneplése

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

- diszkréció, tapintatosság, érzelmi azonosulás, nyitottság, elfogadás
- személyes minta és példamutatás
- élményszintű tapasztalatok, tevékenységek biztosítása az érzelmek átéléséhez
- csoportkohézió erősítése a közös élmények, hagyományok átélésével
- segíti és bátorítja a gyermekekben az önkifejezést, illetve az én-tudat alakulását
- megerősíti és támogatja a gyermekben kialakuló önértékelés alapjainak lerakását, helyzetet teremt az önkifejezés különböző módjaira

KIMENET

- ismeri a közösség szokásait, szabályait
- képes az erkölcsi normákat elfogadni, ezáltal a saját érzelmi-akaratit állapotát szabályozni
- pozitív kötődés alakul ki a szülőföld iránt - hazaszeretet
- nemzeti identitástudat megalapozása
- énkép - önkifejezés, önérvényesítés fejlődése
- szociálisan éretté válik az iskolakezdésre
- a következő életszakaszba /kisiskoláskor/ való átlépés belső pszichikus feltételei megteremtődnek

3.2.3. Anyanyelvi- értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

3.2.3.1. Az anyanyelvi nevelés az óvodai nevelőtevékenység egészét áthatja.

Cél: Az anyanyelvi nevelés során a gyermek személyiségébe épüljön be az anyanyelv ismerete, megbecsülése, szeretete.
A kommunikációs eszköztár tegye képessé érzései, élményei, gondolatai szabad megfogalmazását és közvetítését.
Alakuljon a gyermekek spontán beszéde tudatos nyelvhasználatná – magyarságtudat megalapozása.
Sokoldalú képességfejlesztéssel a gyermekek értelmi fejlődésének elősegítése, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételének biztosítása.
Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés során célunk a gyermekek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartása, a gyermekek meghallgatása, a gyermeki kérdések támogatása és a válaszok igénylésének ösztönzése.

FELADATAINK AZ ANYANYELVI NEVELÉS SORÁN

- Az anyanyelv fejlesztése a beszélő környezet, helyes mintaadás és szabálykövetítés által valamennyi tevékenységi forma keretében, az óvodai nevelés teljes egészében jelen van.

Egyéni képességek:

- beszédkedv erősítése változatos beszédhelyzetek megteremtésével, élmények, tapasztalatok biztosításával, pozitív megerősítéssel
- szóbeli kommunikáció fejlesztése a természetes beszélő környezet révén
- helyes beszédtechnika kialakítása (beszédlégzés, artikulációs készség, beszédtempó, hangsúly, hanglejtés fejlesztésével)

Közösségi / társas / képességek:

- verbális és nem verbális kommunikációs kapcsolatteremtő és -tartó képesség fejlesztése helyes minta és szabály közvetítéssel
- az őszinteség, udvariasság nyelvi formáinak kialakítása, gyakorlása a csoportnormák tiszteletben tartása mellett
- véleménynyilvánítás, vita, kritikai gondolkodás, egymás meghallgatásával a beszédfigyelem és az együttműködés megalapozása
- az érkezés / távozás esetén személyre szóló, szemkontaktus alapú üdvözléssel történő közösségi nevelés

Értelmi képességek:

- szókincs gyarapítása, a kifejezőképesség komplex fejlesztése a kommunikációs kedv fenntartásával és ösztönzésével
- beszédpercepciók képesség fejlesztése a kommunikációs (verbális, nem verbális) jelzések felismerésének használatával, gyakorlásával, egyéni bánásmód differenciált fejlesztés alkalmazásával
- magabiztos, tudatos önkifejezés a nyelvi kommunikációs attitűdök segítségével
- a belső képi világ kialakítása, fejlesztése élőszavas meséléssel
- a beszédfejlődés hátrányainak, valamint a kognitív funkciók sérülésének kompenzálása az egyéni adottságok, érési ütem, sajátosságok és szükségletek figyelembevételével, a belső motivációra alapozott differenciált fejlesztéssel

Tehetséggondozás:

- választékos nyelvi eszközökben gazdag kulturális stílus különböző kommunikációs helyzetek megteremtésével

HÁTRÁNYOS HELYZETŰ ÉS SNI-S GYERMEKEKRE VONATKOZÓ FELADATOK

Intim beszédhelyzetek biztosításával a biztonságérzet növelése, egyéni megnyilvánulások segítése.

A sajátos fejlődési szinttel rendelkező gyermeknek biztosítani, hogy tanulja meg értékelni saját meglévő képességeit, azokat teljes mértékben kihasználni.

Becsüljék meg saját értékeiket, épségüket, ezáltal fejlődik énképük, személyiségük. Személyes mintaadással közvetítsük a szeretetteljes kommunikáció elsajátításának lehetőségét.

TARTALOM

- a család nyelvi kultúrájának megismerése
- az egészséges életmód tevékenységei
- az érzelmi nevelés, erkölcsi nevelés és közösségi nevelés
- az értelmi fejlesztés tevékenységei, élményei
- szabad játék
- verselés, mesélés, élőszavas mesélés preferálása
- ének, zene, népi játék, tánc
- rajzolás, festés, mintázás, kézi munka lehetőségei
- mozgás, mozgásformák
- külső világ tevékeny megismeréséhez kapcsolódó tartalmak, helyzetek, módszerek
- munka jellegű tevékenységek
- tanulás lehetőségei

- anyanyelvi fejlesztő játékok gyűjteménye
- felnőtt minta spontán utánzással a mindennapi tevékenységek során

FELTÉTELEK

- mesesarok
- nyelvi játékgyűjtemény
- drámapedagógiai játékok és ritmikus mozgások
- népi énekes játékok és táncok

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

- személyes minta és példaadás, szabályközvetítés
- reális, szituációnak megfelelő, egyértelmű fogalmazás
- beszédtechnikailag igényes, szókincsében választékos, modell értékű nyelvhasználat
- gyermeket meghallgató, a gyermeki kérdéseket támogató, igényesen válaszoló személyes odafigyelés
- szabályok közvetítése a beszélő környezet által, a javítgatások elkerülése
- tapintatos kommunikáció gyermekkel és szülővel egyaránt
- előszavas mesélés
- támogató, pozitív megerősítés
- metakommunikációjának színes helyzeteknek megfelelő alkalmazása
- hibátlan hangképzésű, szituációhoz alkalmazkodó hangerő használata

KIMENET

- folyamatos összefüggő tiszta beszéd, nyelvi kifejezőkészség kialakulása
- a gyermek spontán beszéde tudatos nyelvhasználatná alakul
- a gyermek által használt tempó, hangsúly, hangerő és a prozódiai elemek jól tükrözik a magyar nyelv sajátosságait

3.2.3.2. *Értelmi fejlesztés, nevelés*

Cél: Valósuljon meg a gyermekek természetes kíváncsiságára és érdeklődésére alapozva olyan személyiségfejlesztés, amely élmények, tapasztalatok és tevékenységek által fejleszti a megismerési folyamatokat (érzékelés, észlelés, emlékezet, képzelet, figyelem), a gondolkodási műveleteket és alkotóképességet, hogy a gyermek eljusson a szemléletes – cselekvő szintről, a szemléletes – képszerű gondolkodási szinten át a problémamegoldó gondolkodásig és az így szerzett tudást képes legyen megváltozott körülmények között is alkalmazni.

FELADATAINK AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS SORÁN

Valamennyi értelmi képesség (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség), különösen a képzelet, és a kreativitás fejlődését elősegítő, ösztönző környezet biztosítása.

Egyéni képességek:

- az alkotóképesség fejlesztése ösztönző környezet biztosításával
- intellektuális érzelmek fejlesztése a tudás örömeinek átélésével, az önértékelés fejlesztése tudatos feladatvállalással és végzéssel
- különböző és változatos tevékenységekben és élethelyzetekben a gyermekek ismereteinek spontán szerzett tapasztalatainak rendszerezése, bővítése és gyakorlása az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség), a képzelet és kreativitás fejlesztése
- reális önértékelés alakítása a sikerélmény, a pozitív megerősítés által
- cselekvő, manipulatív, kreatív gondolkodás fejlesztése a gyermek ötleteinek támogatásával

Közösségi / társas / képességek:

- mások ötleteinek elfogadásával, együttműködéssel a kooperációs készség fejlesztése
- konfliktuskezelés, szabálytartás, magatartásminta, beállítódások alakítása, utánpótlás és mintakövetés lehetőségének biztosításával

Értelmi képességek:

- tervezetten szerzett tapasztalatszerzés, felfedezés, felfedeztetés a gyermek kíváncsiságára építve élményforrás biztosításával
- spontán utánpótlás lehetőségeinek kihasználása az önkéntelen figyelemre alapozva
- a gyermeki érdeklődés, kíváncsiság felkeltése az élmények, lehetőségek, tapasztalatok biztosításával az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetben
- készségek, képességek problémamegoldó gondolkodás alakítása, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, ezáltal megalapozva egész életén át tartó tanulást

Tehetséggondozás:

- egyénre szabott tevékenységek lehetőségének biztosításával az egyéni adottságok, érési ütem, sajátosságok és szükségletek figyelembevételével, az aktivitásra és belső motivációra alapozott tehetséggondozás megvalósítása

Nyelvi- kommunikációs képességek:

- artikulációs készségfejlesztés
- szófajok megismerésével a mondatalkotás és a későbbi szövegértés kialakulásának segítése
- ok-okozati összefüggések, elemi következtetések, ítéletek szóbeli megfogalmazása
- a látott, hallott információk észlelésének megfogalmazása
- elemző, összehasonlító műveletek szóbeli megfogalmazásra törekvés
- művészetekhez való pozitív viszony alakítása a bennük fellelhető kommunikációs csatornákon keresztül
- élmények megfogalmazása az élethelyzetekről, tapasztalatszerzésről
- szövegértés képességeinek megalapozása a komplex területeken keresztül

HÁTRÁNYOS HELYZETŰ ÉS SNI-S GYEREKEKRE VONATKOZÓ FELADATOK

A tanulás során új tapasztalatok szerzésének biztosítása a társadalmi és természeti környezetről, biztonságérzet kialakításával.

Személyre szabott differenciált fejlesztés az egyéni érési ütem figyelembevételével.

TARTALOM

- egészséges életmódra nevelés
- érzelmi nevelés
- erkölcsi és közösségi nevelés
- anyanyelvi kommunikációs nevelés
- játék – szabad játék
- verselés, mesélés
- ének, zene, népi játék, tánc
- rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
- mozgás-pihenés
- a külső világ tevékeny megismerése
- munka
- tanulás
- egyéb spontán tevékenységek

FELTÉTELEK

- ösztönző-cselekvő környezet – alakítható, több célból felhasználható eszközök
- rugalmas heti rend
- témakörös vagy projekttervezés
- természetes élethelyzetekben történő élménynyújtás, gyűjtőmunka, tapasztalatszerzés
- tárgyi eszközök biztosítása
- tervezetten szerzett tapasztalatok – csoportos foglalkozások tervezése, speciális felkészültséggel rendelkező szakemberek biztosítása

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

- a gyermeki tevékenységekben biztosítja a felfedezés lehetőségét, annak örömét, élmények biztosítása
- a gyermeket a tevékenységekben megvalósuló tanulás irányítása során személyre szabott pozitív megerősítéssel, értékeléssel segíti
- elfogadó, segítő, támogató
- személyes minta és példaadás
- pozitív visszajelzés, dicsérettel való megerősítés
- spontán beszédhelyzetek létrehozása
- az egyéni érési ütem és az életkori sajátosságok figyelembevételével biztosítja a gyermek önmagához képest való fejlődését
- az élmények lehetőségét tudatosan tervezi, szervezi a gyermekek természetes kíváncsiságára építve, figyelve arra, hogy minden gyermek egyenlően hozzáférhessen
- a próbálkozás lehetőségét biztosítja
- az óvodapedagógus sikerélményhez juttat - a kooperatív tanulás kialakulása

KIMENET

- önismeret alapjai
- motiválható, figyelme fenntartható
- gondolkodási műveleteket alkalmazza
- meglévő tapasztalatait kreatívan használja fel különböző élethelyzetekben

3.3 AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

3.3.1. Személyi feltételek

- a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll
- az óvodai nevelés kulcsszereplője az óvodapedagógus – elfogadó, segítő, támogató attitűdje modell – mintát jelent a gyermekek számára
- módszertani szabadsággal tervezi és szervezi az óvodapedagógus a foglalkozást
- az óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez
- nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek nevelési célkitűzéseit egymás kultúrájának és anyanyelvének megismerése által biztosítjuk.
- a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását – az alapvető emberi jogok és szabadságjogok védelmében.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését speciálisan képzett szakemberek látják el.

3.3.2. Tárgyi feltételek

- az óvoda rendelkezik a helyi nevelési program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel
- az óvoda épületei, udvara, kertje, berendezései a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálják, és megfelelnek a gyermeki testméreteknek
- az óvodai környezet otthonos, barátságos, játékra hív, a gyermekek szükségleteihez és tevékenységeihez igazodik
- a gyermeki használatra szánt tárgyi felszerelések, játékok, eszközök a gyermekek számára hozzáférhetőek, elhelyezésük biztonságos
- az óvoda biztosítja a lehetőséget az szülők fogadására
- az óvoda megfelelő munkakörnyezetet jelent a munkatársak számára
- az eszközök és felszerelések jegyzéke - külön dokumentumban van nyilvántartva

3.3.3. Az óvodai élet megszervezése

- az óvodapedagógus a gondozás folyamatában nevel, építi a kapcsolatait a gyermekekkel, segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást, nevelést segítő munkatársakkal
- az óvodai élet napirend és hetirend rendszerességre épül, az ismétlődések kiszámíthatóságot és érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek
- a napirend rugalmassága révén igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermekek egyéni szükségleteihez - tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre

- az óvodapedagógus biztosítja a tevékenység alapú formákat: növekvő időtartamú, 5-35 perces csoportos tevékenységek tervezése, szervezése által
- a tanköteles kor elérését megelőző évben naponta összesen 45 perces időkeretben célzottan iskola-előkészítő, képesség és készségfejlesztő foglalkozások a majdani eredményes iskolakezdés érdekében (ugyanaz vonatkozik a tankötelezettség megkezdésének halasztása esetén további egy nevelési évig óvodában maradó gyermekekre)
- a gyermeki tevékenységben a játék kiemelt szerepet kap az egyéb párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységekkel harmonikus arányban
- az óvodapedagógus a gondozás során is különös figyelmet fordít a nevelésre és segíti a gyermekek önállóságának fejlődését
- az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, az élıszavas mesélés és közösségi játékélmény biztosításával
- az óvodapedagógus a csoportnaplóban tervezi a nevelőmunkáját a jóváhagyott Pedagógiai Program alapján
- biztosítjuk az együttműködést a gondozást végző dajkákkal
- a gyermekek fejlődését kötelező dokumentumban, a fejlődési naplóban követjük nyomon.
- a gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki
- a tanköteles kor betöltésének nevelési évében a fejlettség felmérését célzó diagnosztikus mérés alkalmazható – Diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszer Difer

Napirend és heti rend kialakításának elvei

- A tevékenység központú óvodai élet megszervezése
- Párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezése, szervezése
- A gyermekek egyéni szükségleteihez igazodó rendszeresség és ismétlődések kialakítása

6:30 – 7:00	gyülekezés, szabad játék
7:00 – 10:45	szabadon választott játék
	lehetőség a tervezett tevékenységre*
	mindennapos mozgás
	testápolási teendők
	tízórai
	szabadon választott játék
	lehetőség a tervezett tevékenységre*
	képességfejlesztés
10:45 – 12:00	udvari játék
12:00 – 13:00	testápolási teendők
	ebéd
	testápolási teendők
13:00 – 15:00	pihenés, alvás előszavas mesével, altatódallal
15:00 – 17:30	folyamatos ébredés, testápolási teendők
	uzsonna
	szabad játék

* Az óvodapedagógus által tervezett tevékenység növekvő időtartamú 5-35 perces csoportos tevékenységek szervezésével valósuljon meg

* A tanköteles kor elérését megelőző nevelési évben az eredményes iskolai előrehaladás megalapozása érdekében naponta összesen 45 perc időkeretben célzottan iskola-előkészítő, képesség és készségfejlesztő foglalkozások szervezése szükséges.

3.3.4. Az óvoda kapcsolatai

CSALÁD

Minőségpolitikánk alapja a család, legfontosabb közvetlen partnerünk a gyermek és a szülő.

A kapcsolattartás elvei:

- az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek optimális fejlődését
- figyelembe véve a családok sajátosságait, szokásait érvényesítjük a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait
- személyes odafordulással megvalósul a diszkréció és a titoktartás

- a csoportban folyó tevékenységek és nevelési feladatok folyamatába való betekintéssel teret engedünk a nyilvánosságnak
- korrekt partneri viszony kialakítására törekszünk
- elérhetőség biztosítása

Az együttműködés formái:

Kapcsolattartás	Cél	Munkaforma
Beiratkozás	Adatfelvétel Ismerkedés az óvodával	Egyéni beszélgetés
Családlátogatás lehetősége	Gyermek életkörülményeinek megismerése Óvoda programjával való ismerkedés	Játék a gyerekekkel Egyéni beszélgetés
Óvodakezdés- befogadás	Minél fájdalommentesebb elválás a szülőtől Bizalom kiépítése az óvodai nevelés iránt	Kisszakaszos befogadás Folyamatos és fokozatos befogadás
Szülői értekezlet	Az óvoda életével kapcsolatos információk megbeszélése, közlése Egy-egy csoport életének, fejlődésének megbeszélése	Értekezlet Csoportos értekezlet Helyzet megbeszélés
Nyílt napok	1-2 nap esetén betekintés az óvoda mindennapjaiba	Megfigyelés Közös megbeszélés Egyéni problémák Egyéni megbeszélések
Szülői Szervezet	Szülői feladatok koordinálása Szülői kezdeményezések megvalósítása Szülők érdekképviselete	Értekezlet megbeszélés
Kézműves foglalkozás	Szülő-gyermek kapcsolat megismerése Közös élménnyel az óvodai kötődés erősítése A játéktevékenység elsődlegességének megerősítése a szülőkben	Közös játék, barkácsolás, kézművesség
Családi nap	Szabadidő tevékenység hasznos eltöltése Közös beszélgetések kezdeményezése Közös élménnyel óvodai kötődés erősítése	Játékos vetélkedők Beszélgető kör
Szülők bálja	Óvoda támogatási lehetőségének biztosítása Pozitív kötődés az óvodához	Bálszervezés
Anyák napja	Meghitt, közös együttlét Közös játék élmény Anya-gyermek kapcsolat mélyítése	Közös együttlét
Évzáró műsor – nagy csoportosok búcsúzása	Közös élménnyel az óvodai együttlét erősítése A csoport vidám hangulatú játékos műsora	Közös együttlét

Kapcsolatfelvétel a leendő szülőkkel:

- szülők fogadása
- óvoda bemutatása
- helyi nevelési rendszer fő vonalának megismertetése
- az óvodát bemutató helyi nevelési program rövid kivonatának ismertetése.

KMJV Polgármesteri Hivatala Humánszolgáltatási Iroda – Közösségi Kapcsolatok Osztálya

- Együttműködés, hatályos törvényeknek való megfelelés

A BÁCS-KISKUN VÁRMEGYEI PEDAGÓGIAI SZAKSZOLGÁLAT

Kapcsolatunk egyre fontosabbá válik, a BTMN-es és az SNI-s gyermekek kapcsán. A beiskolázáshoz adott véleményekkel, a gyermekek fejlesztésére vonatkozó javaslatokkal segítik az óvodapedagógusok munkáját. Intézményünkben a logopédusok minden évben felméri a gyermekek beszédkésztségét, és biztosítják számukra a fejlesztés lehetőségét.

A KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM óvószakos hallgatóinak évek óta lehetőséget biztosítunk a szakmai gyakorlat megszerzéséhez, felkészítjük őket a sikeres záróvizsgára. Amennyiben erre a főiskola igényt tart, szívesen teszünk eleget kérésüknek, hiszen ez is erősíti óvodánk jó hírnevét, egyben módot ad az óvónők önképzésére, szakmai továbbképzésére.

A HÍRÖS AGÓRA KULTURÁLIS ÉS IFJÚSÁGI KÖZPONT programjait a nevelők figyelemmel kísérik. A bábelőadások, gyermekműsorok, kiállítások, az óvodások részére szervezett foglalkozások látogatása mindig szerepelnek a csoportok éves terveiben.

Együttműködünk továbbá:

- Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolával
- PEDAGÓGIAI OKTATÁSI KÖZPONT (SZEGED) a pedagógus életpálya modell - kapcsolattartás.

Szükség esetén kapcsolatot tartunk fenn a kisebbségi önkormányzatokkal, kisebbségi szervezetekkel.

A KÁRPÁT-MEDENCE magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében óvodánk törekszik külhoni magyar óvodákkal való kapcsolatépítésre, és – lehetőség szerint – szakmai kapcsolat fenntartására

3.4. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

3.4.1. Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, ezáltal az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszan tartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A játék az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenység.

Cél: Olyan boldog gyermekkor megteremtése, ahol a cselekvések gyakori átélésével a gyermekek egyéni vágyai ötletei kibontakozhatnak, képességeik komplex módon fejlődhetnek, érzelmi biztonságot nyújtó légkörben, pozitív megerősítéssel.

Feladat:

- Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabad játék érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában továbbá a játékos tevékenységek szervezésében is meg kell mutatkoznia.
- A gyermek önállóságára alapozva a gyermeki szükségleteket kielégítve az önmegvalósítás és alkotóképesség lehetőségének biztosítása.
- A szabad játék lehetőségének biztosítása során a közösség szabályainak elsajátítása és egymás tiszteletben tartása
- Élményszerű és elmélyült kreatív gyermeki játék kibontakozásának biztosítása, változatos játékhelyzetek kialakítása.

HÁTRÁNYOS HELYZETŰ ÉS SNI-S GYEREKEKKEL KAPCSOLATOS FELADATOK

- az egyén fejlettségéhez igazodva megfelelő játékeszköz kiválasztása
- biztosítja a kisgyermekek igényeinek megfelelő lelki törődést, biztatást, megerősítést ad
- szeretetteljes légkörben, minél többoldalú tapasztalatszerzés biztosításával új ismeretek szerzése a meglévő tudástartalmak alkalmazásával.

FELTÉTELEK

- játékhoz megfelelő hely
- esztétikus és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagok, eszközök, játékszerek
- nyugodt, derűs légkör
- balesetmentes, biztonságos hely

- elegendő idő
- eszközök / cselekvéses gondolkodási helyzetek lehetőségek /
- játék színterek biztosítása / játszósarkok, kuckók létrehozása, udvar /
- élményszerzési lehetőség biztosítása

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

- biztosítja a játékos tevékenységszervezést - igény szerinti együtt játszást
- tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült, kreatív gyermeki játék kibontakozását
- utánozható mintát ad
- kezdeményező, bevonható és segít, ha a játékfolyamat elakad
- támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el ezt

JÁTÉKFORMÁK:

- gyakorló játék
- szimbolikus játék
- szerepjáték
- konstruáló játék
- szabályjáték

GYAKORLÓ JÁTÉK

TARTALOM:

- mozgásgyakorló játékok
- játék különböző anyagféleségekkel
- játék a hangokkal
- játékszerek, eszközök rakosgatása

FELADATAINK A GYAKORLÓ JÁTÉKBAN

Egyéni képességek:

- testséma, énkép alakulásának segítése
- szem - kéz koordináció fejlesztése
- dominancia kialakulásának segítése
- térérzékelés fejlesztése

Közösségi / társas / képességek:

- a biztonságérzet kialakítása az egymás mellett játszás lehetőségének biztosításával
- saját és egymás játékeszközeinek tiszteletben tartása

Értelmi képességek:

- érzékelés, észlelés fejlesztésével megismerő tevékenység megalapozása
- eszközök, tárgyak tulajdonságának, használhatóságának megismertetése

Testi képességek:

- a téri tájékozódás, mozgáskoordináció fejlesztése a nagymozgások által

Nyelvi- kommunikációs képességek:

- beszédkedv és kommunikációs képesség fejlődése a hallandzsa szövegek és a hanggal kísért ritmikus játékok által
- szókincs bővítése
- artikuláció, beszédritmus fejlesztése a ritmikus szótagismétlésekkel

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

- a gyermek személyes terének védelme és elfogadtatása a gyermekek által
- segítő, elfogadó, ösztönző, barátságos
- tudatos jelenlét, indirekt irányítás felelőssége

SZIMBOLIKUS JÁTÉK, SZEREPJÁTÉK

TARTALOM

- szituációs játék – szerepjáték
- báb
- dramatizálás

FELADATAINK A SZIMBOLIKUS JÁTÉKBAN ÉS A SZEREPJÁTÉKBAN

Egyéni képességek:

- magatartásforma és viselkedéskultúra fejlesztése a szerepbe való beleélés által
- a feszültség, gátlásosság feloldása a bábbal, a szereppel való azonosulás során
- önértékelése fejlődése az önkéntes szerepvállalással

Közösségi / társas / képességek:

- az empátiát segítő magatartásformák erősítése a szerepek gyakorlásával
- tapasztalataik, élményeik alapján segítséggel gyakorolják a konfliktushelyzetek megoldását
- az önérvényesítés mellett válják képessé saját akaratának háttérbe szorítása / szerepfogadás, szerepvállalás, szerepátadás /
- erkölcsi intellektuális érzelmek erősödésével érzelmi fejlesztés
- a csapatmunka során a kooperációs képességek fejlesztése

Értelmi képességek:

- megismerő lelki folyamatok fejlesztése újabb és újabb ötletek, cselekvéssorozatok által
- a valóság és képzelet viszonyának megéreztetése a valóság sokoldalú megismertetésével és eljátszásával
- a mozgáskoordináció, a téri percepció és testséma fejlesztése a mozgás által
- a figyelem, emlékezet, képzelet, reprodukciós készség fejlesztése a kitalált történetek visszaadásával

Tehetőséggyondozás:

- szereplési lehetőségek biztosításával a szereplési vágy kielégítése és a kreativitás kibontakoztatása

Nyelvi- kommunikációs képességek:

- növekedjék a társakkal való kommunikáció igénye, beszédkedve
- fokozódjon a beszédértés, a társak megértése
- az irodalmi művekben szereplő szófordulatok beépülésével gyarapodjék szókincse, legyen árnyaltabb a kifejezőkészsége
- a szerepformálás során fejlődjék mozgása és verbális eszközzrendszere
- ismerkedjen a prozódia elemeivel: hangszín, hangerő, hangsúly, artikuláció

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

- példaadó, segítő
- bátorító
- improvizatív
- kezdeményező
- együtt játszó
- önállóságot segítő
- indirekt irányító, tudatos jelenlét

KONSTRUÁLÓ JÁTÉK

TARTALOM

- manipulálás
- kooperáció a társakkal
- tervezés, feladatok elosztása, szerepvállalás, problémahelyzet megoldása

FELADATAINK A KONSTRUÁLÓ JÁTÉKBAN

Egyéni képességek:

- énkép alakulása egyéni alkotások létrehozásával – az „Én csináltam” tapasztalata növeli a gyermek biztonságérzetét
- kooperációs képesség fejlesztése közös produktumok készítésével
- sikerélmény biztosítása pozitív megerősítéssel, a csoport előtti elismeréssel és a folytatás, valamint a továbbfejlesztés lehetőségének biztosításával

Közösségi / társas / képességek:

- az együttműködési képesség fejlesztése a közös alkotások során
- az egymástól való tanulás biztosítása és egymás produktumának tiszteletben tartása

Értelmi képességek:

- észlelések / hallás, látás, tapintás / fejlesztése az eszközök, anyagok tulajdonságainak megismerése során
- motorikus képességek fejlesztése a konstruálások alkalmával

- szem- kéz koordináció fejlesztése az összeillesztés és szerkesztés által
- matematikai kifejezések elsajátítása, rész – egész viszonyának megtapasztalása a téri relációk fejlesztése által

Tehetséggondozás:

- alkotó fantázia és kreativitás kibontakoztatása az egyéni ötletek, elképzelések megvalósításával

Nyelvi- kommunikációs képességek:

- alkalmazzák a megszólítás, kérdés, ténymegállapítás, véleménynyilvánítás és ítéletalkotás nyelvi formáit
- szóbeli szövegalkotás fejlődése a változatos gyakoroltatás során
- érzelmek kifejezése verbális és nonverbális eszközök használatával

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

- példa és ötletadó
- együttműködést ösztönző, támogató
- helyet és lehetőséget biztosít az alkotások bemutatására, megőrzésére
- biztató, dicsérő, tanácsadó
- tudatos jelenlét
- indirekt irányítás felelőssége

SZABÁLYJÁTÉK

TARTALOM

mozgásos játékok

- énekes népi játékok
- fogócskák
- szembekötősdik
- labdajátékok
- versenyjátékok

értelem fejlesztő játékok

- érzékelést, észlelést, megfigyelőképességet, figyelmet, logikus gondolkodást, ismereteket, beszédkésztséget fejlesztő játékok

FELADATAINK A SZABÁLYJÁTÉKBAN

Egyéni képességek:

- alakuljon reális önértékelésük a siker- és kudarctűrő képesség fejlődésével
- erősödjék feladattartásuk a szabályok betartása által

Közösségi / társas / képességek:

- sajátítsák el a helyes magatartás alapvető formáit
- alapozódják meg felelősségérzetük a csoportos versenyek során / csapatszellem, versenyszellem /
- fejlődjük szabálytudatuk a szabályok elfogadásával és betartásával
- törekszünk az egymásért folytatott játéktevékenység örömének kialakítására

Értelmi képességek:

- az értellemfejlesztő játékok biztosításával fejlődjük érzékelésük, észlelésük és megfigyelőképességük
- a problémahelyzetek megoldása során végzett gondolkodási műveletek által fejlődjük logikus gondolkodásuk
- a figyelemmegosztás és figyelemkoncentráció fejlődésével erősödjék figyelmük
- a szabályjátékok biztosításával fejlődjük ügyességük, gyorsaságuk, legyen harmonikusabb, összerendezettebb a mozgásuk
- a mozgásos feladatok által fejlődjük a testsémájuk és a téri percepció

Tehetséggondozás:

- állítások, szabályok felállításával, a meglévő szabályok gyakorlásával fejlődjük logikus gondolkodásuk

Nyelvi- kommunikációs kompetenciák:

- alkalmazzák az udvariassági magatartásformákat a tevékenység során
- legyenek képesek érzelmeiket kifejezni és mások számára elfogadhatóvá tenni
- tevékenység közben nevezzenek meg cselekvéseket, tárgyakat, testrészeket, relációkat, színeket stb. így gazdagodják nyelvi struktúrájuk

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

- ösztönző
- bátorító
- irányító
- pontos, érthető, rövid, tömör, szemléletes magyarázat szabály ismertetése során
- tudatos jelenlét, indirekt irányítás felelőssége

KIMENET

- változatos játéktevékenységek során fejlődik önismeretük
- élvezik a szabad játék adta kreativitás lehetőségét
- képesek önállóan és társakkal együttműködve, szabályokat betartva elmélyülten játszani
- megtervezik és megszervezik társas tevékenységüket, kialakul az együtt játszás igénye
- használják a szituációnak megfelelő kommunikációs formákat
- szabálytudatuk erősödésével megtanulják elviselni kudarcaikat

3.4.2. Verselés, mesélés

A mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermekek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag, és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi fejlődésének, és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb emberi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

A 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, dúdolók magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi művek egyaránt helyet kapnak. A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembe vételével.

Cél: Alapozzuk meg a biztonságos kifejezést az anyanyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetésével, helyes nyelvhasználattal. Alakuljon a gyermek nemzeti identitástudata a gyermek életkorának megfelelő népi, klasszikus és a kortárs irodalmi élmények nyújtásával.

Az élőlírásvas mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének alakítására, mágikus világképe által feloldást és megoldást kínál a kisgyermekek problémáira. A mesélővel való személyes kapcsolatban a

gyermek érzelmi biztonságban érzi magát, mesehallgatás során eleven, belső képi világot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

Feladat:

- az anyanyelv ápolása a mindennapos élőszavas mesélés, mondókázás, verselés által
- hagyományok őrzése a népi mondókák által, erkölcsi, esztétikai érzelmek fejlesztése, ráébresztés
- az irodalom iránti érdeklődés felkeltése
- a gyermeki önkifejezés alternatív lehetőségének biztosítása a saját vers és mesealkotás lehetőségével, valamint annak mozgással és / vagy ábrázolással történő kombinálása
- a mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása, a ráhangolódás és befogadás elősegítése érdekében

FELADATAINK A VERSELÉSSSEL, MESÉLÉSSSEL

Egyéni képességek:

- személyiségfejlesztés az érzelmek és gondolatok szabad áramlásával
- az önkifejezés / saját vers és mesealkotás / lehetőségeivel, biztosításával az önismeret az önértékelés fejlesztése
- a népi, klasszikus és a kortárs irodalmi művek megismerésével esztétikai, erkölcsi értékek felismertetése

Közösségi / társas / képességek:

- a közösen átélt irodalmi élmények által az együvé tartozás megéreztetése
- viselkedés- és magatartásformák alakítása a beleélő képesség fejlesztésével
- az alkotó fantázia, kreativitás fejlesztése a szükséges eszközök elkészítésével
- a különbözőség elfogadásának, toleranciának a fejlesztése az eltérő képességek tiszteltében tartásával

Értelmi képességek:

- a nemzeti identitástudat alakítása az önismeret és a világkép fejlesztésével
- az irodalmi művek változatos tevékenységeken keresztül történő feldolgozása, a reprodukciós képesség, az emlékezet és a gondolkodás fejlesztése
- improvizatív képesség fejlesztése a bábjáték, dramatizálás során – a fantázia szárnyalásának lehetőségével

- belső képi világ, képzetalkító folyamat fejlődése élőszavas mesélés által
- emlékezet, képzelet, szókincs növekedése
- a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolat kialakulása elősegíti a majdani olvasóvá válást

Tehetséggondozás:

- a mindennapos élőszavas meséléssel a gyermekek érzelmi-értelmi és erkölcsi fejlődésének elősegítése
- esztétika nevelés a művészeti ágak komplex alkalmazásával
- tehetséggondozás a mesék, versek reprodukálásával, az egyéni kifejezőmódok ösztönzésével, támogatásával

Nyelvi- kommunikációs képességek:

- az anyanyelv fejlesztése helyes mintaadással
- a biztonságos önkifejezés megalapozása a nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetésével, helyes nyelvhasználat
- a népi mondókák, versek ismételtetésével a helyes beszédtempó, hangsúly, ritmus és hanglejtés gyakorlása
- az irodalmi alkotások megszerettetése által a beszédkedv felkeltése, megtartása, beszédlejtés és artikuláció gyakorlása
- a beszédfantázia fejlesztése a mozgás, zenei hatások, ritmusélmények összekapcsolásával
- a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi művek változatos alkalmazásával sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása, ezáltal a szókincs bővítése: régies, népies szavak, hangutánzó, rokon értelmű szavak
- a beszéd tartalom gazdagítása különböző szófajok és mondatfajták alkalmazásával
- a metakommunikációs eszköztár fejlesztése helyes mintaadással és mintakövetéssel az élmények reprodukálása során

HÁTRÁNYOS HELYZETŰ ÉS AZ SNI-S GYERMEKEKRE VONATKOZÓ FELADATOK

- a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi művek felhasználásával a gyermekirodalmi alkotások megszerettetése, a gyermekek erkölcsi érzelmeinek fejlesztése
- a személyes kapcsolat, mint a fejlesztés érzelmi alapjának kialakítása a versek, a mondókák közös mondogatásával, ritmizálásával
- az irodalmi élmények befogadásával és átélésével fejlődnek, bensőségeesebbé válnak az érzelmi kapcsolataik
- az irodalmi élmények közösségi szintű megélése által a nyelvi kultúra és értelmi képesség fejlődik

- a hangulati és érzelmi elemek nonverbális megjelenésével az utánzó képesség fejlődik
- a mese erejével az én-tudatuk erősödik, önbizalmuk fejlődik

TARTALOM

- népi mondókák, rigmusok, dúdoló
- gyermekversek
 - népköltészet
 - irodalmi művek
- mesék
 - népmesék
 - műmesék
- reális történetek, elbeszélések
- spontán verselés, mesélés – saját vers és mesealkotás
- klasszikus és kortárs irodalmi művek
- a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi

FELTÉTELEK

- mindennapos előszavas mesélés, mondókázás, verselés
- az óvodai élet tervezett és spontán helyzetei
- hely, idő, mesesarok biztosítása
- könyvek:
 - mesekönyvek
 - leporellók
 - verses kötetek
 - ismeretterjesztő könyvek, DVD-k
 - művészeti albumok
 - mesegyűjtemény
- bábok, fejdíszek, jelmezek, díszletek
- paraván
- diavetítő, filmek
- a mesehallgathoz kapcsolódó szokások kialakítása

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

- előszavas mesemondás a személyes kapcsolódás biztosítása, a gyermek érzelmi biztonságának és belső képalkotó folyamatának ösztönzése érdekében
- irodalmi élményt nyújtó művészi értékű, többségében magyar irodalmi alkotások bemutatása
- a gyermek életkori sajátosságainak és pszichikus jellemzőinek megfelelő irodalmi művek, alkotások választása

- a mese és versmondás emlékezetből történjen, megőrizve ezáltal a műfaj nyelvi és stiláris elemeit, jellegzetes kifejezéseit, szófordulatait, képszerű kifejezéseit /kivétel ez alól az alvás előtti mese és a gyermekek által a csoportba behozott könyvek/
- biztosítja a mindennapos mesélést, mondókázást és verselést
- meséléssel kapcsolatos sajátos szokásokat, rítusokat alakít ki a ráhangolódás és befogadás elősegítése érdekében
- egyaránt elmélyül a népi klasszikus és kortárs irodalmi művekben
- bemutatáskor alkalmazza a beszéd, az előadás technikai eszközeit és a metakommunikáció változatos formáit
- személyes példaadással a könyv szeretetére és tiszteletére nevel
- gyermekek ösztönzése a kifejező vers és mesemondásra

KIMENET

- a gyerekek igénylik a meséket, verseket, mondókákat
- képesek az általuk szeretett mese, vers reprodukálására
- kialakul szeretetük és tiszteletük a könyvek iránt, azokat naponta forgatják, használják
- ismerik és alkalmazzák az irodalmi művek tolmácsolásához kapcsolódó magatartási szabályokat
- gondolkodásuk, képzeletük, fantáziájuk, szándékos figyelmük fejlődik, beszédkedvük erősödik, kialakul beszédfigyelmük
- gyarapodik szókincsük, érthető, kifejező beszédükhöz használják a metakommunikációs eszközöket

3.4.3. Ének, zene, népi játék, tánc

Cél: Valósuljon meg a gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, zenei ízlésének formálása és esztétikai fogékonyságának megalapozása – ezáltal fejlődjön nemzeti identitástudata, erősödjön a szülőföldhöz való kötődés, hazaszeretet.

Feladat:

- a magyar népdalkincs hallgatásával segítjük a népi hagyományok megismerését azok továbbélését
- a környezet hangjainak, zörejeinek megfigyelésével, az ölbeli játékokkal, népi gyermekdalokkal, énekes játékokkal, gyermektáncsal a gyermekek éneklési kedvének felkeltése, zenei fogékonyságuk alapozása
- a közös ének – zenei tevékenység során az együttes élmény biztosítása a játékos jókedv megteremtése mely elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását

- a gyermekek zenei képességeinek fejlesztése / ritmus, éneklés, hallás, mozgás / és a zenei kreativitás alakítása az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások által
- a gyermekek mindennapi tevékenységének legyen része az éneklés, a zenélés, gyermektánc

FELADATAINK AZ ÉNEK, ZENE, NÉPI JÁTK, TÁNCBAN

Egyéni képességek:

- az éneklési kedv felkeltésével, a zenélés nyújtotta öröm érzelm gazdag átélésével, gátlások oldásának biztosításával, a belső motiváltság és az önkifejezés segítése, az önismeret alakítása

Közösségi / társas / képességek:

- a közös játékok és élmények biztosításával az esztétikai nevelés megalapozása
- a mozgás – ritmus – zene együttes átélésével közösségi nevelés, a dallam, ritmus, mozgás szépségének az éneklés örömeinek felfedezése
- az élményt nyújtó zenei tevékenységek során sajátítsák el az ahhoz kapcsolódó szokásokat, magatartásformákat – élmény alapú értékközvetítés
- kooperációs készség alakítása a társ szerepének elfogadásával, az irányítási, szerepvállalási készség fejlesztésével
- tolerancia fejlesztése az egyéni képességek figyelembevételével, a különbözőség elfogadásának erősítése differenciált feladatadással

Értelmi képességek:

- a mindennapi éneklés által az éneklési készség fejlesztése
- változatos zenei tevékenységek során hallás és ritmusérzék fejlesztése
- népi gyermekjáték dalok segítségével mozgásformák, táncmozdulatok elsajátítása, a téri tájékozódás és mozgás koordináció fejlesztése
- a zenei eszközök és hangszerek megismerésével, használatuk elsajátításával percepció fejlesztése és zenei ismeretek szerzése
- a zenei anyagok felidézésével és előadásával a zenei emlékezet fejlesztése
- zenehallgatás során a figyelem és a zene befogadására való képesség fejlesztése
- a nemzeti, zenei anyanyelv megismertetése által a nemzeti identitástudat alakítása

Tehetőséggyondozás:

- a zenei kreativitás, improvizáció és az egyéni zenei képességek / hallás, ritmus, éneklés / kibontakoztatása, fejlesztése

Nyelvi- kommunikációs képességek:

- hangsúly, hangerő, tempó, hangmagasság, helyes mintaadású beszédtechnika és beszédleghzés fejlesztése
- változatos zenei tevékenység során az érdeklődés felkeltése, ezáltal beszédkedv és beszédkészség fejlesztése
- zenei képességfejlesztő játékok által a hangzók helyes megformálásának gyakorlása
- az igényesen megválasztott dalanyag megismerésével szókincs bővítése, jellegzetes népi szófordulatok elsajátítása, a fogalomalkotás és a mondatszerkesztés fejlesztése

HÁTRÁNYOS HELYZETŰ ÉS SNI-S GYERMEKEKRE VONATKOZÓ FELADATOK

- az ének, a ritmus és a mozgás segítségével összetett módon fejlődnek a pszichikus funkcióik, testi képességeik, alakulnak szociális kapcsolataik, érzelmeik
- a népi gyermekjáték dalok segítségével mozgás-formákat, táncmozdulatokat sajátíttatunk el, melynek során gyarapodnak ismereteik, fejlődik testsémájuk, térbeli tájékozódásuk
- az együttes élmény felébreszti a gyermekben a zene iránti kíváncsiságot, fogékonyságot, ezáltal megalapozzuk a zenei anyanyelvet
- szociális kapcsolatok alakulása során rögződnek a közösségi normák, szabályok

TARTALOM

- mondókák, kiszámolók, kiolvasók
- lovagoltatók, dőcögtetők, dúdolók, ölbeli játékok
- népi gyermekdalok,
- énekes játékok
- népi, nemzeti gyermekjátékok
- népdalok, mődalok, alkalmi dalok
- kánonok, többszólamú művek
- kortárs művészeti alkotások
- klasszikus művek
- térformák, mozgásformák, gyermektánc
- hallásfejlesztő játékok
- ritmusfejlesztő játékok

- gyermek néptáncok
- hangszépítő gyakorlatok
- zörejek, hangok
- hangszerek – gyermekek által készített hangszerek
- zenehallgatási darabok
- tervezett és spontán éneklések, helyzetek

FELTÉTELEK

- hely, idő, friss levegő biztosítása
- hangszerek / felnőtt és gyermek méret /
- egyéb ritmus- és zenei eszközök
- hangvilla / minden óvónőnél /
- fejdíszek, jelmezek, bábok
- audio-eszközök / CD-k, adathordozók /
- népi játékok, dalok, mondókaanyaggyűjtemények
- népi hagyományok – ismeretterjesztő könyvek
- zenehallgatási anyagok

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

- személyes példamutatás, felnőtt minta
- változatos tevékenységek és módszerek alkalmazása
- biztos hangszertudás
- a csoport adottságainak megfelelő zenei anyag kiválasztása
- gyermekek zenei kezdeményezésének elfogadása
- türelem, kivárás, pozitív megerősítés
- egyéni képességek kibontakoztatása, fejlesztése
- zenei kreativitás
- népi hagyományok ismerete, tisztelete
- a mindennapi zenélés biztosítása
- elismerés, dicséret
- énekes népi játékok, kortárs művészeti alkotások ismerete – igényes válogatása
- a zenei anyag és népi játékok megválasztásakor igazodás a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz és az ünnepekhez

KIMENET

- a gyermekek mindennapi tevékenységének része az éneklés, zenélés, népi játék, tánc
- számára kedves mondókákat, énekeket, dalokat, játékokat képes reprodukálni

- ismeri a tevékenységekhez kapcsolódó szabályokat, tér és mozgásformákat, valamint a viselkedési és kommunikációs formákat

3.4.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermekeink személyiségének fejlesztésében. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Az óvodai nevelés során törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére, bátorítására.

Cél: A gyermekek személyiségének, fejlődő világképének gazdagítása a művészetek, az esztétikus tárgyi környezet, az örömteli alkotás iránti igény kialakításával, az önkifejezésük, a belső képalkotó képességük, a kreatív és cselekvő gondolkodásuk fejlesztése érdekében.

Feladat:

- változatos és komplex tevékenységekbe ágyazva megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a rajzolás, mintázás és kézi munka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival
- ábrázoló tevékenységek lehetőségének biztosítása minden nap, jellemzően kötött témaadás nélkül, szabad alkotásra ösztönözve a gyermekeket
- esztétikai élménynyújtás a néphagyományokban fellelhető népművészeti elemekkel, kézműves tevékenységekkel

FELADATOK A RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA TERÜLETÉN

Egyéni képességek

- a különböző anyagok megmunkálásával, egyes mesterségek megelevenítésével, művészeti jellegű alkotásokkal az önkifejezés, önmegvalósítás lehetőségének biztosítása, önismeret fejlesztése
- az anyagok és eszközök kipróbálása révén a felfedezés öröme, a sikerélmény, az önállóság átélésének elősegítése az egyéni érés és az eltérő életkori sajátosságok figyelembevételével
- az alkotó tevékenységekkel lehetőség adódik a koncentrált elmélyülésre, a befelé fordulásra, miközben erősödik a gyermek érzelmi, esztétikai és morális biztonságérzete
- a gyermeki alkotások megszületése során alakul a gyermekek képi-plasztikai kifejezőképessége, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképessége,

gazdagodik az élmény és fantáziaviláguk, fejlődik a gondolkodásuk és az esztétikai érzékük

Közösségi / társas / képességek:

- a megfelelően kialakított szokásrenddel viselkedési minták közvetítése
- saját és egymás munkájának, alkotásainak megbecsülésével, elfogadásával a kölcsönös tisztelet és a befogadó magatartás megalapozása, fejlesztése
- közösségformálás, kooperáció, együttműködés iránti igény kialakítása a gyermekek különböző képességeinek felfedeztetésével, attitűdök megismerésével
- személyes, egymást közvetlenül vagy közvetve segítő kapcsolatok támogatása, melyben a gyermekek egymástól tanulhatnak, így kölcsönösen fejlődik kezűgyességük és társas képességeik
- a hagyományok megőrzése és beépítése a gyermekek életébe, hogy képesek legyenek tájékozódni a népi kultúrában és megismerhessék hazánk, népünk életbölcsségét, esztétikai és erkölcsi örökségét

Értelmi képességek:

- az érdeklődés felkeltése a vizuális tevékenységek iránt az alkotás örömeinek megtapasztalásával, élmények biztosításával
- belső motiváltság ösztönzése az élmény és fantázia képi és tárgyi megjelenítésével, kifejezésével
- a tér-forma-szín képzeteinek gazdagítása az esztétikai érzékenység fokozásával és a képi gondolkodás fejlesztésével.
- érzékelés fejlesztése a tapintás, látás, hallás ingereinek egyidejű jelenlétével, észlelésével
- ok-okozati összefüggések és az egymás után következő mozzanatok sorrendiségének felismertetése, gyakoroltatása
- komponáló, térbeli tájékozódó és rendezőképességek fejlesztése a különböző anyagok és technikák vegyes alkalmazásával
- a felfedezés örömeinek átélése – az újra való nyitottság – a tárgyak, anyagok alakíthatóságának megtapasztalásával
- a kitartás, a monotonia tűrés fejlesztése az újrakezdés lehetőségének biztosításával - feladattudat alakítása
- az elvont gondolkodás megalapozása a méretek, arányok valóságghű észlelésének fejlesztésével
- különféle művészeti ágak bevezetése a művészetek iránti nyitottság alakításával, sokféle esztétikai élmény tapasztaltatásával, a világra való nyitottság megalapozásával

Tehetséggondozás:

- az egyediség, az önálló kreativitás, a megfoghatatlan, kontúr nélküli művészi ábrázolás fejlesztése
- a sokszínű gyermeki benső kibontakoztatása, esztétikai igényesség fokozása, a szép fogalmának, tartalmának megéreztetésével
- az alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatása, házi kiállítás

Nyelvi- kommunikációs képességek:

- a képi, személetes gondolkodás kiteljesedésének erősítésével a logikai gondolkodás fejlesztése szóbeli kommunikáció során
- a tevékenységeket komplexen kísérő ének, vers, mondóka révén különleges érzelmi alapú kommunikációs helyzet teremtése az esztétikai és erkölcsi élmény összefonódása érdekében
- szókincsbővítés és a kifejezőkészség komplex fejlesztése a tevékenységek közben társakkal és pedagógussal folytatott beszélgetések során
- összefüggő beszéd és a beszédbátorság fejlesztése a saját és egymás munkáinak, alkotásainak jellemzésével
- aktív és passzív szókincs bővítése a vizuális és verbális szimbólumképzés fejlesztésével
- az elemi, szóbeli szövegalkotás és szövegértés kialakítása a vizuális tevékenységekhez kapcsolt szövegalkotási kedv felkeltésével

Testi képességek:

- szem-kéz koordináció fejlesztése különböző technikák alkalmazásával
- finommotorika, a kéz differenciált mozgásának fejlesztése
- a mozdulat örömeinek átélése festés, rajzolás és plasztikus formázás alkalmával
- összehangolt, ritmikus mozdulatok gyakoroltatása és fejlesztése az egyes eszközök használatakor
- nagymozgások koordinációjának fejlesztése nagyobb méretű sík- és térbeli képalkotással és tárgyalakítással

HÁTRÁNYOS HELYZETŰ ÉS SNI-S GYERMEKEKRE VONATKOZÓ FELADATOK

Szeretnénk meg a gyermekekkel az alkotó tevékenységet, ez jelentsen örömteli cselekvést, segítsük szorongásainak kivetítését, oldását.

Biztosítsunk lehetőséget a gyermekeknek saját belső világuk megjelenítésére.

TARTALOM

- választható spontán és tervezett tevékenységek

- rajzolás, pasztellkrétázás, viaszkrétázás
- festés, színkeverés
- plasztikus formázás, gyurmázás, agyagozás, plakett
- nyomatok, dúcok, monotípiák
- vágás, tépés, darabolás
- mintázás, díszítés
- kasírozás, kollázs, montázs
- képalkotás, képalakítás
- hajtogatás
- varrás, fűzés, hímzés, gyöngyfűzés
- sodrás, szövés, fonás
- csomózás, körmön fonás, horgolás
- nemezelés, gyapjútechnikák
- csuhézés, szalmázás
- préselés
- termények, természetes anyagok barkácsolása
- újrahasznosított anyagok barkácsolása
- vegyes technikák
- ragasztás
- építés
- műalkotások

FELTÉTELEK

Hely:

- esztétikus környezet kialakítása
- a munkák tárolására, kifüggesztésére alkalmas területek
- ábrázoló sarok biztosítása

Idő: egész nap folyamán

Eszközök:

- változatos eszközök
- az eszközök típusait és mennyiségét a csoportok pedagógusai választják meg, a csoport korosztálya, igénye és az alkalmazott technikák szerint
- színes ceruzák
- kréták – zsírkréta, porkréta, méhviaszkréta, pasztellkréta
- festékek – tempera, vízfesték, ujjfesték, ételfesték
- vizes edények, ecsetek, törölők, rajztáblák
- gipsz, forma
- gyurma, agyag, méhviasz, mintázó tábla
- gyapjú, gyapjútábla
- ragasztó, hurkapálca
- fonalak, körmön fonók, szövőkeretek
- textilek, filcanyagok
- tűk, ollók, cérnák, gombok, gyöngyök

- rajzlapok, színes papírok, krepp papír, újrahasznosított papírok
- dobozok
- termések, termények, természetes alapanyagok pl.: csuhé, szalma, faágak, csutka, toboz stb
- egyéb eszközök

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

- nyitott, esztétikailag fogékony és igényes
- meglévő eszközökkel, anyagokkal kreatívan biztosít élményeket
- személye példaértékű, magyarázata érthető, mintakövetésre alkalmas
- értékelése ösztönző, pozitív megerősítéssel dicsér
- figyelembe veszi a tehetségek kibontakoztatását, új ötleteket képes adni a differenciálás során, miközben a gyermek ötleteit is tiszteletben tartja
- türelemmel és kellő kivárással a gyermek munkatempóját figyelembe véve nyújt segítséget
- tapintatos kérdéskultúrájával és közvetett rávezetéssel vizuális problémahelyzetet teremt, megoldásra ösztönöz
- biztosítja a választás, újrakezdés és javíthatóság lehetőségét
- biztosítja a szabad alkotás örömét témaadástól függetlenül
- változatos módszereket alkalmaz, jól kialakított szokásrend segítségével kerüli a felesleges magyarázatokat
- gyermekek munkáit megbecsüli - nem csak a látványos eredményt, hanem a tevékenység folyamatát is értékesnek ítéli meg
- a gyermekek munkáit rangsor nélkül, a gyönyörködtetés és megbecsülés céljából függeszti ki, úgy, hogy a gyermekek is jól láthassák
- ügyel a baleset és egészségvédelemre
- törekszik a tehetségek felismerésére, támogatja a kreativitást
- előtérbe helyezi a természetes anyagok, termések felhasználását
- kreatív, környezettudatos gondolkodásra nevel
- fenttarthatósági szemléletet közvetít

KIMENET

- a gyermek ceruzafogása kialakult
- ismeri az eszközöket, anyagokat és azok használatát
- van kedvenc ábrázoló technikája
- képes a tárgy és képalakításra
- a fő színeket felismeri, színek keveredéséről van tapasztalata
- a néphagyományokhoz kapcsolódó kézművességeket felismeri, a természetes anyagokat egymástól megkülönbözteti, megnevezi
- alkalmazza a tevékenységekhez kapcsolódó szokásokat, használja a kommunikációs formákat

3.4.5. Mindennapos mozgás

A gyermek legalapvetőbb szüksége, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához.

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltóztató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza – ezeket a területeket változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal lehet fejleszteni.

Alapvető mozgásos tevékenységi formák:

- spontán, az aktív, szabad játék során megjelenő mozgás
- irányított, mindennapos mozgásfejlesztés
- szervezett mozgástevékenység.

Cél: Valósuljon meg a gyermekek optimális testi fejlődése, szükségleteik és mozgásigényük kielégítésével, megalapozva ezzel az egészséges életmódot és életvitelt, a rendszeresség kialakításával és az egyéni szükségletek figyelembevételével.

Feladat:

- Mozgása során kedvezően befolyásoljuk a gyermekek szervezetének növekedését, teherbíró képességét és az egyes szerveik teljesítőképességét.
- A mozgáskultúra fejlesztése mellett segíteni kell a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodó képességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását.
- A játékos mozgások erősítik az egészséges életmódot, melyet teremben és szabad levegőn eszközzel és eszköz nélkül, spontán vagy szervezett formában végeznek az óvodai nevelés minden napján, figyelembe véve a gyermekek egyéni szükségleteit és képességeit.
- A gyermekek saját testükhöz viszonyítva képesek legyenek a térben mozogni.

FELADATAINK A MINDENNAPOS MOZGÁSBAN

Egyéni képességek:

- a reális énkép alakulásának segítése az önkéntességre és aktivitásra alapozva, saját mozgásképességük megismerése által
- az önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, tanulási képesség fejlesztése a komplex testmozgások gyakorlása által
- szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése a természetes mozgások gyakorlásával, tájékozódás a térben

- kondicionális képességek / erő, gyorsaság, állóképesség / és koordinációs képességek / egyensúly érzék, téri tájékozódó képesség / teherbírás fejlesztése a nagymozgások által – sikerélmény és pozitív megerősítés biztosítása
- helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakítása
- változatos mozgáshelyzetek biztosításával a mozgás esztétikájának megéreztetése

Közösségi / társas / képességek:

- a társra figyelés képességének alakítása egyszerre történő gyakorlatvégzéssel
- a szabálytudat és feladattudat fejlesztése, a sikerélmény, kudarc, vereség átélése, tűrése, mások győzelmének tolerálása, a fegyelem fejlesztése a versenyhelyzetek, szabályok elfogadása és betartása során
- közösségi nevelés a csapatszellem alakításával, az utánzóképeség fejlesztésével és az egymástól való tanulás megalapozásával

Értelmi képességek:

- a pszichomotoros képességek és készségek fejlesztése
- a mozgás és mozgásigény különbözőségének figyelembevételével a mozgásigény kielégítése, illetve ösztönzés a mozgásra: optimális terhelhetőség, állóképesség, kondíció, ritmus- és egyensúlyérzék fokozása
- a mozgásbiztonság, mozgásügyesség és mozgáskoordináció alakítása a nagymozgások gyakorlásával
- a szem-kéz, szem-láb koordinációjának működtetésével a finommotorika, a téri tájékozódás és a dominancia kialakulásának segítése, a testséma fejlesztése
- változatos mozgáshelyzetek biztosításával helyzetfelismerő-, döntési-, alkalmazkodóképesség és kitartás fejlesztése
- a konvertálható tudás elsajátítása a gyakorlás lehetőségének biztosításával
- rövidtávú memória, valamint szövegértés fokozása az utasítás és szóbeli leírás után történő feladatvégzéssel

Tehetséggondozás:

- tehetséggondozás differenciált feladatadással és egyéni képességek fejlesztése által versenyhelyzetekben
- improvizációs készség, kreativitás, ritmusérzék fejlesztése zenére, ritmusra történő spontán, játékos mozgások biztosításával

Nyelvi- kommunikációs képességek:

- a levegőn és a szabadban végzett változatos mozgásos tevékenységek biztosításával a helyes légzés, beszédlegzés alakulásának segítése
- utasítást megértő és feladatot végrehajtó szövegértéssel a rövid távú verbális memória fejlesztése
- új fogalmak, eszközök, tevékenységek megismerése (szókincsbővítés)
- relációs szókincs bővítése a téri tájékozódást segítő gyakorlatokkal
- játékos, utánzó mozgás megfogalmazásától az elvont fogalmak megértéséig való eljutással az értelmi képesség fejlesztése

HÁTRÁNYOS HELYZETŰ ÉS SNI-S GYEREKEKRE VONATKOZÓ FELADATOK

- az egyéni harmonikus személyiségfejlődés elősegítése a mozgásban rejlő gazdag képességfejlesztési és nevelési lehetőségeken keresztül
- a mozgás jelentsen örömteli, játékos, feszültséget oldó tevékenységet a gyermekek számára
- a társak mozgásképségeit megismerve a különbözőség elfogadásának kialakítása segítségnyújtással

MOZGÁS BIZTOSÍTÁSÁNAK LEHETŐSÉGEI / az óvodai nevelés minden napján /:

tornaszoba, csoportszoba
szabad levegő, játszóudvar
eszközzel / eszköz nélkül
spontán formában, szabad játék kereteiben
szervezett formában: mindennapos irányított testmozgás
fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok
zenére, ritmusra végzett mozgásos feladatok, népi játékok, táncok, néptánc

TARTALOM

- járások, futások, ugrások, támasz, függés, egyensúlyozás, csúszás, mászás, gurulás, kúszás, bújás stb.
- labdajátékok – kooperatív mozgásos játékok
- szabályjátékok
- versenyjátékok
- alakzatok, térformák
- spontán játékok – szabad játék
- szervezett játékok
- játékos utánzó mozgások
- játékos, prevenciós gyakorlatok, korrekciós gyakorlatok
- mozgás változatos eszközökkel, módszerekkel

- ritmikus gyakorlatok, tánc
- mindennapos mozgás
- zenés mozgások, tánc
- népi játékok, néptánc

FELTÉTELEK

- pad, zsámoly, bordásfal
- mászó rendszer, egyensúlyozó játékok
- háromdimenziós térbeli mozgásfejlesztő eszközök
- szivacs szőnyegek
- labdák, babzsákok, botok, karikák, téglák, szalagok
- kötél
- magasugró lécs
- szivacs térelemek
- trambulin
- hinta, csúszda, libikóka
- roller, kerékpár, kismotor
- tornafelszerelés: rövidnadrág, póló, fehér zokni, tornacipő
- átrendezett csoportszoba, tornaterem, udvar

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

- személyes példaadás az érzelmi és akarati tulajdonságokhoz kapcsolódó magatartásformák kialakításához
- a játékosság és a gyakorlás lehetőségének biztosítása
- segítségadás, biztatás
- sikerélmény biztosítása
- pozitív megerősítés
- dicséret

KIMENET

- a gyermek testileg fejlett, nagymozgása összerendezett
- kialakult mozgáskoordinációja, egyensúly érzéke, testsémája
- kialakult kéz dominanciája, oldalisága
- fejlődik finommotorikája
- ismeri és elfogadja a szabályokat, fegyelmezett viselkedésre képes
- ismeri a mozgások során alkalmazott szakszavakat
- szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció
- pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás

3.4.6. Külső világ tevékeny megismerése

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi, és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Cél: A természeti- és társadalmi környezet számára hasznos, kreatív gondolkodás és pozitív személet megalapozása, hogy a gyermekek felnőve önmaguk és a környezet értékeinek megismerésével felelős életvitelre legyenek képesek.

Feladat:

- a gyermekek érdeklődésére és cselekvőképességére alapozva tevékenykedtetés, hogy tapasztalatot szerezzenek a szűkebb és tágabb természeti- emberi-tárgyi környezetükről
- a természethez való pozitív érzelmi viszony kialakulásnak támogatása, a természeti és emberi alkotások védelme, értékmegőrző magatartás kialakítása
- a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, kulturális értékek megismertetése, melyek segítik eligazodni abban a környezetben, ahol élnek
- a szülőföld, az ott élő emberek, közösségek, a hazai táj, népszokások szeretetének és védelmének hiteles közvetítése
- matematikai tartalmú tapasztalatszerzés biztosítása, melyeket a gyermekek életkoruknak megfelelő, esetenként párhuzamosan végzett differenciált tevékenységek során alkalmaznak
- környezettudatos magatartás, reális világkép kialakulásának megalapozása
- fenntarthatósági szemlélet kialakítása

FELADATAINK A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSÉBEN

Egyéni képességek:

- a természetet óvó, védő pozitív érzelmi viszony kialakítása a természeti és társadalmi környezetről szerzett tapasztalatok és ismeretek által
- az önálló véleményalkotás és döntési képesség fejlesztése cselekvéses tapasztalatszerzéssel, átéléssel
- az önbizalom növelése és a reális önértékelés képességének erősítése az életkori és egyéni sajátosságoknak megfelelő önállóság kialakításával, pozitív megerősítéssel
- önismeret fejlesztése a tapasztalatszerzések során megismert saját énkép és a társakon keresztül visszatükröződő érzelmi élmények által
- önbizalom és önállóság fejlesztése a környezeti nevelésbe illesztett alkotótevékenységekkel

Közösségi / társas / képességek:

- mikro csoportos tevékenységek alkalmával a másokkal való együttműködő képesség, a kooperáció fejlesztése egyéni és közösségi sikerélmények által
- harmonikus kapcsolat kialakítása a szűkebb és tágabb környezettel, mely tapasztalati úton, tevékenységek révén valósul meg.
- mások érzelmi állapotára való ráhangolódás és a megértő magatartás kialakítása, mely az ismeretek bővítésével megalapozza a környezettudatos magatartás kialakítását is
- néphagyományok, helyi hagyományok és a kulturális környezet megismertetésével a nemzeti identitástudat megalapozása
- szokások és ünnepek élményszerző lehetőségével a biztonságérzet és a befogadó összetartozás erősítése
- a szűkebb és tágabb környezet közvetlen tapasztalati úton történő megismerésével, a környezettudatos viselkedés alakításával az élethosszig tartó tanulás megalapozása

Értelmi képességek:

- érzékelés és észlelés fejlesztése az élményközpontú érzékszervi tapasztalatszerzés által
- megfigyelőképesség, emlékezet, gondolkodási műveletek fejlesztése a változatos, természetben megvalósítható és a valósághű, de mesterségesen kialakított, kísérleti jellegű tevékenységek és játék során
- cselekedtetés közben problémahelyzetek felismertetése, megfogalmaztatása és önálló, kreatív megoldási lehetőségek támogatásával
- logikus gondolkodás fejlesztése az ok-okozati összefüggések felfedeztetésével és a tevékenységek során adódó következmények vizsgálódásával, elemi következtetések levonásával
- hasonlóságok, különbségek, azonosságok felismertetésével analízáló és szintetizáló képességek fejlesztése, szám és mennyiségfogalom alakítása
- a felfedezéssel ismeretszerzést a gyermekek természetes kíváncsiságára, érdeklődésére és nagyfokú mozgásigényére alapozzuk, melyet a változatos tapasztalási helyzetek megteremtésével biztosítunk
- a megismerési vágy és a motiváció felébresztésével, illetve fenntartásával lehetőséget biztosítunk a gyermekeknek arra, hogy ismereteiket megváltozott körülmények között is a szabályokat betartva, kreatívan alkalmazzák
- a problémamegoldó képesség és kreativitás fejlesztése a tevékenységek során biztosított próbálkozás és korrigálás lehetőségével, sikerélményhez juttatással
- változatos probléma és tapasztalási helyzetek megteremtésével, a tanulási motiváció felébresztésével és fenntartásával a tudástartalma megváltozott körülmények között történő alkalmazási lehetőségének biztosítása

Tehetséggondozás:

- különböző információkkal túlterhelt gyermekek ismereteinek tapasztalattá formálása, a valóság felfedeztetése
- gyermekek matematikai képességeinek kibontakoztatása differenciált feladatadással és kooperatív tevékenységek szervezésével

Nyelvi- kommunikációs képességek:

- tapasztalatszerzés és ismeretbővítés során a magabiztos, tudatos, kreatív önkifejezés fejlesztése szókincsbővítéssel, új fogalmak megismerésével, mondatfajták használatával és kulturált beszédstílus alkalmazásával
- tevékenykedés, cselekvés, mozgás közben a beszéd hangzásbeli összetevőinek fejlesztése: artikuláció, beszédtempó, hangsúly, hanglejtés stb...
- az önálló véleményalkotás támogatásával a beszéd bátorság erősítése, az egyéni sajátosságok elfogadásának figyelembevételével
- a metakommunikáció, kifejezőkészség fejlesztése komplex tevékenységbe ágyazva (pl.: dramatizálás, bábozás), melyek segítik a természeti és társadalmi környezetről szerzett ismeretek feldolgozását
- az ünnepek, helyi hagyományok, néphagyományok és szokások értékeit közvetítő fogalmak, népi rigmusok, versek, történetek megismertetése, melyek biztosítják az önazonosság megőrzését és megalapozzák a multikulturális befogadóképességet

HÁTRÁNYOS HELYZETŰ ÉS SNI-S GYERMEKEKRE VONATKOZÓ FELADATOK:

- a gyermekek spontaneitásából kiinduló fejlesztés tevékenykedtetéssel
- szituációk megteremtése, személyes élmények nyújtása
- képesség-fajtánként variálható, különböző szintű differenciálás, a gyermek fejlettségi szintjéhez, állapotához, fejlesztési tervéhez igazodva, a segítő szakkompetencia útmutatásainak figyelembevételével (gyógytornász, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, pszichológus, logopédus)
- finommotorika, szem-kéz koordináció fejlesztése differenciált feladatadással
- nagymozgás, térészlelés, koordináció fejlesztése mozgásos játékokkal
- az én-funkciók alapozása a mozgás feletti kontroll erősítésével a ritmikus mozgások által
- testséma-fejlesztés és a szándékos mozgások akarati irányításának fejlesztése különböző testrészekre koncentrálnó játékos tevékenységekkel

TARTALOM

Természeti-társadalmi környezet

- test-testséma
- család, lakóhely, munka
- óvoda és környéke
- közlekedés
- környezetvédő programok: Víz világnapja március 22., Az egészség világnapja április 07., A Föld napja április 22., Madarak és fák napja május 10., Ózonréteg-védés világnapja szeptember 16., Takarítási világnap szeptember 23.
- ünnepek, szokások, hagyományok
- állatok, növények, természetvédelem
- természeti jelenségek
- gyűjtőmunka
- spontán és tervezett megfigyelések
- kísérletek, egyéb tevékenységek

Matematikai tartalmú tapasztalatok

- halmazokkal történő műveletek
- több, kevesebb, ugyanannyi
- becslés, párosítás
- rész-egész
- ellentétpárok
- határozószók, relációk, téri viszonyok
- számfogalom
- tőszámnevek, sorszámnevek, határozatlan számnevek
- ok-okozati összefüggések
- ítéletek
- logikai sorrendek, sorozatok
- problémahelyzetek létrehozása, felismerése, megoldása
- tér- sík- és mennyiségsszemlélet

FELTÉTELEK

- a gyermekek szükségleteit figyelembe vevő napirend és heti rend
- természetsarok: termések, termények, ágak, természet „kincsei”, zöld növények, odaillő festmény vagy művészeti alkotás reprodukciója
- könyvek, képek
- természetes alapanyagú, alakítható, építhető eszközök
- sokoldalúan felhasználható játékeszközök
- kuckók, mozgásos tevékenységekhez tér kialakítása
- udvar, kiskert, szerszámok
- homok, víz udvari játékeszközök

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

- stabil és rugalmas szokásrenddel megalapozza az erkölcsi érzék kialakulását, mely a környezet és gyermekek számára egyaránt kedvezően, közös értékek felé mutat.
- biztosítja a befogadó érzelmi légkört, melyben az elsődleges tevékenység a játék, ami az óvodás gyermek alapigénye
- segítségadással, pozitív megerősítéssel, türelemmel az életkori sajátosságok és egyéni érési ütem figyelembevételével folyamatosan és fokozatosan várja el az együttműködést, a feladattartást és az irányíthatóságot
- egyformán jelentősnek tartja a rejtett képességeket, a készségeket és a meglévő tudást
- örömteli élményekkel gazdagítva felhasználja a meglévő ismereteket és differenciálással tudatosan aktivizálja a gyermekek belső motiváltságát
- megteremti a játékba integrált cselekvéses gondolkodás lehetőségeit
- a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára és utánzóképességére épít, hogy az ismeretszerzés spontán tanulási folyamat legyen
- a pedagógus saját ismereteit, irodalmi és zenei eszköztárát önképzéssel folyamatosan bővíti, hogy képes legyen a gyermekek ötleteire spontán és kreatívan reagálni
- a belső vezéreltség és a képességek támogatásával változatos területeken kompetens gyermekeket nevel, amellyel képessé teszi őket az élethosszig tartó tanulásra
- az emberi kapcsolatokban és a környezet alakításában fenntarthatósági szemléletet, környezettudatos magatartást alakít ki

KIMENET

- a gyermek testsémája kialakult, ismeri nevét, születési idejét, lakcímét, szülei nevét
- elemi ismeretekkel rendelkezik növényekről, állatokról, természeti jelenségekről, hagyományokról, ünnepekről
- ismeri a viselkedés alapvető szabályait, amelyek a természeti-társadalmi környezet megóvásához, megbecsüléséhez szükségesek
- ismeretei megjelennek a szókincsében
- felismeri az elemi összefüggéseket
- van kialakult szám- és mennyiség fogalma (6-os számkörben)
- erkölcsisége az egymásra figyelésben, az együttélési szabályok betartásában, a kortárs kapcsolatban és a természettel való együttérzésében megnyilvánul

3.4.7. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a gyermeki munka és munka jellegű játékos tevékenység: az önkiszolgálás, segítségnyújtás, alkalmi megbízások teljesítése, napi vagy gondozási feladatok mind a kitartás, az önállóság, felelősség, céltudatosság alakításának fontos eszközei, a saját és mások elismerésére nevelés eszköze.

Cél: A változatos munka és munka jellegű játékos tevékenységek során olyan készségek, tulajdonságok, szokások alakuljanak ki, amelyek kedvezően alakítják a gyermekek környezethez való viszonyát, közösségi kapcsolatait, kötelesség- és felelősségvállalását. Alapozódjon meg az önmagáért és másokért végzett munka erkölcsi értéke, legyen az önállóságra alapozott, örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység.

Feladat:

- munka jellegű játékos tevékenységek során fedezzék fel a munka
- hasznosságát, szükségességét, a munka örömét – éljék át a sikerélményt
- ismerjék meg a munka során alkalmazott eszközöket, azok használatát
- fogadják el a munkavégzés szabályait, törekedjenek a pontosságra

FELADATAINK A MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEKBEN

Egyéni képességek:

- személyes példaadással az aktivitás elősegítése, fejlesztő értékeléssel az önértékelés alakulásának segítése – sikerélmény biztosítása
- kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság fejlesztése a munka és munka jellegű játékos tevékenységek során – ezáltal az akarati tulajdonságok alakítása

Közösségi / társas / képességek:

- a megismerő helyzetek által az együttműködési lehetőségek biztosításával a szokások, viselkedési normák kialakítása – erkölcsi, esztétikai nevelés
- a csapatmunka támogatásával a társas kapcsolatok alakulása, a szervezőkészség és a közösségi képességek fejlesztése
- segítjük, erősítjük a gyermekek feladattartását, a többszöri, folyamatos pozitív fejlesztő értékeléssel, örömmel és szívesen vállalt feladatok elvégzése során

Értelmi képességek:

- a munka és a munka jellegű játékos tevékenységek során a készségek, képességek fejlesztése, a környezet megismerése a tapasztalatszerzés biztosításával

- a megismerő folyamatok gazdagítása, az érzékelést, észlelést, mozgásfejlesztést elősegítő feladatok során

Nyelvi- kommunikációs képességek:

- udvariassági formák, felszólítás, közlés, kérés, buzdítás gyakorlása a tevékenységek végzése során – mintaadásra építve
- szókincsbővítés lehetősége a munkavégzés által, ok-okozati összefüggések szóbeli megfogalmazása

HÁRTÁNYOS HELYZETŰ ÉS SNI-S GYERMEKEKRE VONATKOZÓ FELADATOK

- Tiszteletben tartjuk az egyéni igényeiből fakadó sajátosságait, de képességeinek megfelelően elvárjuk a közösség elé állított norma saját szinten történő megvalósítását. Fejlettségi szintjének megfelelő, személyre szabott elvárásokkal biztosítjuk önálló tevékenységét, ezáltal fejlődését.
- Munkatevékenységek során biztosítjuk a kapcsolatteremtés lehetőségét a társakkal, a feladattudat, feladattartás erősítését, ezáltal fejlesztjük közösségi képességeiket.

TARTALOM

Önkiszolgálás

- öltözködés
- testápolás, mosdózás
- étkezés
- környezet rendjének megőrzése - teremrendezés
- gyermek személyes holmijának kezelése
- ágyazás

Naposi munka

Alkalmi megbízatások

- öltöző-felelős
- mosdó felelős
- teremrendezés
- egyéb – alkalmi feladatok

Egészségvédelem

- gyümölcs, zöldség nappal kapcsolatos feladatok
- udvari étellel kapcsolatos feladatok

Játékhoz kapcsolódó feladatok

- játékeszközök elrakása, tisztítása
- teremrendezés

Növény- és kertgondozás, állatgondozás

- élősarok gondozása
- csíráztatás, hajtatás
- magvak elvetése, ültetés
- palántázás
- növények gondozása / teremben, kertben /
- kisállat gondozás

FELTÉTELEK

- hely
- idő
- eszközök, gyermekméretű eszközök
- munka jellegű játékos tevékenység, munka lehetősége
- nappali tábla

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

- tudatosság, szervezés
- gyermekekkel való együttműködés
- bemutatás, személyes példaadás
- pontos, érthető feladatadás
- magyarázat
- következetesség
- fokozatosság a felelősségi körök és a feladat tartalmak felállításakor
- jutalomként történő megbízás
- biztonságos eszközhasználat, balesetvédelem
- ok-okozati összefüggések megláttatása
- dicséret, elismerés egyén és csoport előtt
- fejlesztő értékelés / folyamatos, konkrét, reális /
- közösségi kapcsolatok alakítása, erősítése

KIMENET

- örömmel és szívesen végzi az önmagáért és a közösségért végzett munkát

3.4.8. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. Az óvodában a tanulás folyamatos, nem szűkül le az ismeretszerzésre – játékba integrált spontán és szervezett tevékenység, mely meghatározza a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire épít.

Cél: A gyermekek kíváncsiságára, megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére alapozva, ismereteinek és tapasztalatainak gazdagításával segítjük a gyermeki gondolkodás fejlődését, képességeik kibontakozását.

Feladat:

- utánzásos, szervezett tevékenységek során a teljes gyermeki személyiség fejlődésének, az óvodás gyermekek képességeinek fejlesztése, az attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése
- a gyermekek ismereteinek, tapasztalatainak bővítése, rendezése, feldolgozása a megismerő képességek fejlesztése által elsősorban játékba integrált tevékenységekben megvalósuló cselekvés, tanulás során
- a környezet önálló megfigyeltetése, felfedezésére való nevelés
- valóság-hű észlelés, szándékos figyelem fejlesztése, problémamegoldó és kreatív gondolkodásra nevelés

FELADATAINK A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁSNÁL

Egyéni képességek:

- a tanulást támogató környezet megteremtésével, a problémahelyzetek kínálatával az egyéni erősségek és gyengeségek feltárása, reális önértékelés alakítása, és az önbizalom erősítése
- az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése a szabad gyökerű feladatválasztás biztosításával, valamint az egyéni érési ütem figyelembevételével. Motiváltság fenntartása és sikerélmény biztosítása.

Közösségi / társas / képességek:

- magatartásformák, viselkedési szokások, erkölcsi tulajdonságok alakulása a társas tevékenységek során, kooperáció által
- a gyermek modellkövető tanulása során a társas kapcsolatteremtés elősegítése, a kapcsolattartás mélyítése

Értelmi képességek:

- a gyermekek élményeire alapozva, előzetes tapasztalatára, ismereteire építve az érzékelés és észlelés fejlődésének segítése, ismereteinek bővítése
- a spontán, játékos tapasztalatszerzés során a felfedezés örömének biztosítása
- a gyermekek kíváncsiságára, verbális aktivitására építve a képzelet, a kreativitás és problémamegoldó képesség fejlesztése
- a spontán érdeklődésre alapozva a szándékos figyelem és kitartás fejlesztése
- a gyermekek képességeinek fejlesztésével, az attitűdök erősítésével a meglévő ismeretek rendezésével, az elvont gondolkodás fejlesztésével az élethosszig tartó tanulás előkészítése

Tehetséggondozás:

- a gyermekek logikai képességének fejlesztése a tevékenységekben megvalósuló tanulás során az elemi ok-okozati összefüggések felismerésével és az ismeretek meglévő rendszerbe való beépítésével
- tehetséggondozás az egyéni képességek kibontakoztatásával, tudatosan tervezett differenciált feladatadással

Nyelvi- kommunikációs képességek:

- érzékelés, észlelés fejlesztésével hallási differenciáló képesség fejlesztése, hangfejlesztés
- anyanyelvi játékokkal, artikulációs izmok ügyesítése
- a felfedezés lehetőségének biztosításával beszédindíték, beszédkedv fejlesztése
- szókincsbővítés az élményszerzés, ismeretszerzés során
- ritmus, mozgás, beszéd koordinálása, fejlesztése a játékos cselekvéses tanulás során
- gyakorlati problémamegoldás során a gondolkodási műveletek szóbeli megfogalmazásának segítése
- utánzások, minta- és modellkövetéses magatartás és viselkedés tanulás során udvariassági formák beépülésének segítése, kooperációs magatartás fejlesztése

HÁTRÁNYOS HELYZETŰ ÉS SNI-S GYERMEKEKRE VONATKOZÓ FELADATOK

Felfedezés lehetőségének biztosításával az utánzási készségre alapozva, személyre szabott pozitív értékeléssel az önmagához és a társakhoz való pozitív viszony alakítása.

TARTALOM

- utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása
- spontán játékos tapasztalatszerzés
- játékos, cselekvéses tanulás
- gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- gyakorlati problémamegoldás

FELTÉTELEK

- az óvodai élet teljes folyamata
- napirend – rugalmas
- tervezés – heti terv
- felfedezés – élménynyújtás természetes közegben való tapasztalatszerzés
- gyűjtőmunka természetes környezetben
- spontán / tervezett megfigyelés
- tevékenységben megvalósuló tanuláshoz szükséges tárgyi feltételek
- tanulást támogató környezet megteremtése

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

- minta és példaadás
- kivárás, türelem
- pozitív megerősítés, személyre szabott értékelés
- sikerélmény biztosítása, egyéni pozitív értékelés
- élmények, tapasztalatok, problémahelyzetek, felfedezés lehetőségének biztosítása
- a gyermekek kezdeményezésére, spontán érdeklődésére támaszkodás
- a gyermekek egyéni érési ütemének figyelembevétele
- a tanköteles kor elérését megelőző nevelési évben az eredményes iskolai előrehaladás megalapozása érdekében naponta összesen 45 perc időkeretben célzottan iskola-előkészítő, képesség és készségfejlesztő foglalkozások szervezése

KIMENET

- kialakulnak jártasságaik, készségeik, képességeik, melyek révén az érzelmileg motivált cselekvés gondolkodási szintjéről eljutnak a fogalmi gondolkodásig
- tevékenységüket a feladattudat, feladattartás jellemzi
- képesek a meglévő ismeretek alkalmazására, új ismeretek megszerzésére, befogadására, egyszerű problémahelyzetek felismerésére és megoldására.

3.5. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

Az óvodában nevelési folyamat eredményeként törekszünk arra, hogy a gyermekek az óvodáskor végére rendelkezzenek azokkal a képességekkel, amelyek alkalmassá teszik őket arra, hogy sikeresen beilleszkedjenek az új környezetbe, közösségbe.

Az életkort figyelembe véve biztosítjuk a fejlettségi szint szerinti iskolakezdést a rugalmas beiskolázást – a családdal való együttműködésben.

AZ ISKOLAÉRETTSÉG TESTI, LELKI ÉS SZOCIÁLIS KRITÉRIUMAI

TESTI FEJLETTSÉG

- testileg fejlett
- testi szükségleteinek kielégítését, mozgását, szándékosan irányítani képes
- megkezdődik a fogváltás
- elemi mozgás összerendezettséget mutat
- harmonikus finommozgás
- Szem-, kéz-, láb-dominancia
- térérzékelés
- testséma

LELKI FEJLETTSÉG

- nyitott érdeklődéssel készen áll az iskolába lépésre
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról, a természeti, társadalmi és kulturális környezetéről
- birtokában van a tanuláshoz szükséges képességeknek
- érzékelése, észlelése tovább differenciálódik
- téri észlelése, vizuális és akusztikus differenciációs képessége, téri tájékozottsága, térbeli mozgásfejlettsége, testsémája kialakul
- megjelenik a szándékos bevonás, felidézés
- fokozatosan nő a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása, átvitele
- az elemi fogalmi gondolkodás kialakulóban van a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett
- képes konstruktív kommunikációra, érthetően, folyamatosan beszél
- végig tud hallgatni és megért másokat

SZOCIÁLIS FEJLETTSÉG

- ismeri a viselkedés alapvető szabályait
- képes kapcsolatteremtésre, együttműködésre
- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni
- késleltetni tudja szükségletei kielégítését
- alakulóban van önfegyelme, feladat- és szabálytudata

HÁTRÁNYOS HELYZETŰ ÉS SNI-S GYERMEKEK

Cél: Az egyéni képességekhez igazodó fejlesztéssel az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséggel rendelkező gyermekek nevelése.

Biztosítjuk a gyermekek számára a folyamatos, speciális szakemberek által végzett fejlesztést.

Különleges gondozásra jogosult gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait.

Feladat:

- az optimális fejlesztő hatások megbeszélése, kiválasztása
- szakemberek bevonása
- a személyiség túlterhelése nélküli lehetséges legjobb eredmény elérése a fejlődésben
- az életkori sajátosságokhoz igazodó normák, szabályok megfelelő szinten történő elsajátítása
- családi és óvodai nevelés összehangolása, amely biztosítja a fokozott figyelmet és a következetes fejlesztést

KIMENET

A gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására.

3.6. A GYERMEKEK FEJLŐDÉSÉNEK ELLENŐRZÉSE, MÉRÉSE, ÉRTÉKELÉSE

Az óvodák törekvése, a szülők és a gyermekek igénye egyaránt, hogy a gyermekek értékelése objektív, az életkori sajátosságokat figyelembe vevő legyen, segítse az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődését / személyre szabott pozitív értékelés /.

Fejlődési napló

Az óvodák minden korcsoportjában a gyermekekről fejlődési naplót vezetünk. A fejlődési napló nyomon követi a gyermekek megismerését, fejlesztését, dokumentálja a gyermekek mérését, értékelését, fejlesztését és az elért eredményeket.

Ellenőrzés

Cél: Folyamatos visszajelzést kapjunk a gyermekek személyiségfejlődéséről, neveltségéről.

Feladat: A gyermekek személyiségfejlődésének, neveltségének folyamatos figyelemmel kísérése.

Mérés

Cél: Megbízható, elemezhető adatok nyújtása az értékeléshez a gyermekek képességeiről, neveltségi szintjéről.

Feladat: A mérés eredményeinek elemzése, további irányok meghatározása.

Óvodai mérések:

Bemeneti mérés

Anamnézis lap, családlátogatás, gyermekek befogadásának tapasztalatai.

Kimeneti mérés

Nagycsoportban a második félév elején Difer mérés végezhető.

Értékelés

Cél: A gyerekek részei legyenek az értékelési folyamatnak. Közös értékrend, szokásrend kialakítása. A személyre szabott pozitív értékelés segítse a gyermekek személyiségének kibontakozását.

Feladat: Tájékoztatást ad az elért eredményekről.

3.7. GYERMEKVÉDELEM

Óvodásaink eltérő szociokulturális környezetből kerülnek az óvodába. Ezért fontos feladatunk az egyéni sorsokkal való törődés. Ennek a munkának hagyományai vannak óvodánkban, de a jövőt illetően is lesznek feladataink.

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.

Cél: Feltárni mindazokat az okokat és felismerni azokat a problémákat, amelyek a gyermekek egészséges személyiségfejlődését hátrányosan befolyásolják, akadályozzák.

Minden gyermek - különös tekintettel a veszélyeztetett, hátrányos helyzetű gyermekekre - önmagukhoz képest jussanak el fejlődőképességük optimális fokára.

Az arra rászoruló gyermekek időben jussanak el a fogyatékoságuknak megfelelő intézménybe.

Törekedjünk arra, hogy természetessé váljon gyermekeink és a felnőtt dolgozók körében a különbözőségek elfogadása, tisztelete.

Feladat:

- Prevenció
- A gyermekek problémáinak felismerése
- Segítségnyújtás a hátrányok enyhítésére
- A szülőkkel való együttműködő kapcsolat kialakítása, a szülőszerep eredményesebb betöltésének segítése.

A társadalmi folyamatok negatív hatásait sok család nem tudja kivédeni, gyakran meghaladja a problémák megoldása a szülők erejét és lehetőségeit. Ezért szükséges, hogy megértéssel közelítsünk a családok felé. Kivételt jelentenek a gyermekeket veszélyeztető helyzetek.

Az óvodai gyermekvédelmi munkát a nevelőtestület minden tagja folyamatosan végzi, az intézményi gyermekvédelmi felelős irányításával.

Elősegítjük az új óvodások befogadását, beilleszkedésüket az adott csoportba, lehetőleg zökkenőmentessé tesszük azt.

Arra törekszünk, hogy a gyerekeket a lehetőségekhez képest minél jobban megismerjük.

Az esetleges problémák felismerése után szükség esetén szakember segítségét kérjük.

Nyilvántartjuk a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket. A gyermekekkel, illetve a családdal kapcsolatos intézkedéseket és azok eredményességét folyamatosan rögzítjük.

Biztosítjuk a gyerekeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén védő-óvó intézkedésekre is sor kerül.

Figyelemmel kísérjük a gyerekek rendszeres óvodalátogatását, különös tekintettel a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyerekekre.

Az óvodapedagógusok figyelembe veszik a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesítik az intervenciós gyakorlatot, a családba illesztik a segítségnyújtás lehetőségét.

Javaslatainkkal segítjük a családok szociális, anyagi helyzetének megfelelően, a különböző támogatásokhoz való hozzájutást. / Rendszeres gyermekvédelmi támogatás, óvodáztatási támogatás /.

A gyermekek szüleit írásban tájékoztatjuk a gyermekvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.

Külön helyiséget biztosítunk arra, hogy a szülő nyugodt körülmények között tudja elmondani problémáját a gyermekvédelmi felelősnek, illetve az óvónőnek.

Gyermekvédelmi munkánkra a humánus, a megértés, a támaszkodás és a szeretet jellemző.

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

- Olyan pedagógiai környezetet alakítunk ki, ahol a befogadó nevelés megvalósul az egyenlő hozzáférés biztosításával.
- Megvalósul a multikulturális, interkulturális nevelésen alapuló integráció.
- Hozzájárulunk a kialakult előítéletek lebontásához, az újabb előítéletek kialakulásának megelőzéséhez.
- Figyelünk a csak tünetekkel jelzett, ki nem mondott gyermeki segélykérésre.
- A pedagógiai intézkedéseket a gyermek személyiségéhez igazítjuk.
- A gyermeki szükségletek kielégítését megvalósítjuk.
- Az egyéni bánásmód és differenciált fejlesztés alkalmazásával a gyermeki fejlődést nyomon követjük.
- A prevenciós, korrekciós testi, lelki nevelési feladatokat ellátjuk a megfelelő szakember bevonásával és a szülőkkel együttműködve.
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szocializációját speciálisan fejlesztjük.
- A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre fordított kiemelt odafigyelést megvalósítjuk. A játékba való beilleszkedésüket támogatjuk.
- Az inkluzív nevelés értékeinek indirekt közvetítését és a szemléletformálást megvalósítjuk.

A GYERMEKVÉDELMI FELELŐS FELADATAI

- A pedagógusok, szülők jelzése és a velük folytatott beszélgetés alapján megismert veszélyeztetett gyermekeknél – a veszélyeztető okok feltárása érdekében, a családlátogatás alkalmával – megismeri a gyermek családi környezetét.
- Gyermekbántalmazás vélelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető, veszélyeztető tényező megléte esetén felveszi és tartja a kapcsolatot a Gyermekjóléti Szolgálattal. A Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat kezdeményezésére részt vesz az esetmegbeszélésen.
- Az óvodában a szülők által jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények (pl. Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat, Pedagógiai Szakszolgálat) címét, telefonszámát.
- A jogszabályváltozásokat figyelemmel kíséri, ezekről szükség esetén az óvónőket tájékoztatja.
- A problémák mértékét meghatározza, megteszi a nyilvántartásba vételt.
- Szükség esetén felveszi, illetve tartja a kapcsolatot a Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálattal, illetve a gyermekjogi képviselővel.
- A szülőket tájékoztatja a gyermeknevelést segítő szervezetekről és a szociális helyzetet javító lehetőségekről.
- A gyermekvédelmi szempontból figyelemmel kísért gyermekek körülményeiben történt változásokat követi, a tapasztalatokat értékeli, a további teendőket meghatározza, dokumentálja, illetve végrehajtja az esetenkénti nyilvántartás megszüntetését vagy az új nyilvántartásba vételt.

3.8. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSE, FEJLŐDÉSÉNEK SEGÍTÉSE

Sajátos nevelési igényű

Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küszködő

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű

Kiemelten tehetséges gyermekek

Közös célok mind a négy területre

- találják meg helyüket az óvodai közösségben, kötődjenek az őket körülvevő személyekhez
- legyenek képesek önmaguk és társaik elfogadására
- valósuljon meg a kölcsönös elfogadáson alapuló együttműködés
- speciális képességeik és szükségleteik szerint sajátítsák el a közösség szokásait, alkalmazkodjanak azokhoz
- jussanak hozzá a sajátosságaikat figyelembe vevő legeredményesebb fejlesztéshez minden területen
- valósuljon meg az együttműködés a megfelelő szakemberekkel
- korszerű pedagógiai módszerek megismerése, speciális fejlesztő eszközök alkalmazása

Közös alapelvek

- a gyermekek meglévő állapotára, egyéni sajátosságaira építünk
- biztosítjuk a fokozatos, következetes, egymásra épülő, folyamatos fejlesztést
- sok közös élményt és derűs légkört biztosítunk
- figyelembe vesszük alapvető jogaikat, igazodunk speciális igényeikhez
- érvényesítjük az egyéni bánásmódot, differenciálást
- kapcsolatainkban a türelem, a tolerancia, az elfogadás érvényesül
- kiemelkedően fontosnak tartjuk az óvodapedagógusok és az óvodai alkalmazottak példamutató magatartását a gyermekekhez való viszonyulásban
- együttműködünk a családokkal
- fejlődésüket folyamatosan nyomon követjük / egyéni fejlődési napló /, az eredményeket rögzítjük, és erre alapozva folytatjuk a további fejlesztést

3.8.1. Sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése

Speciális célok, feladatok, feltételrendszer

- A sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása.

- A sajátos nevelési igény típusának megfelelő, a terhelhetőséget figyelembe vevő fejlesztés biztosítása szakember segítségével, a szakértői bizottság véleménye alapján.
- A kiemelkedő képességek erősítése, ezáltal sikerélményhez juttatás, hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása, a meglévő ép funkciók bevonása a hiányok pótlására, különféle funkciók közötti egyensúly kialakítása, a szükséges speciális eszközök használatának megtanítása, az egyéni sikereket segítő tulajdonságok erősítése.
- Megfelelő képzettségű szakember biztosítása
- Óvodapedagógus és gyógypedagógus együttműködése az optimális egyéni fejlesztési szükséglet és módszer kialakításához.
- Eszközök biztosítása, folyamatos cseréje, beszerzése, sérülés specifikus módszerek, technikák szakszerű megválasztása.
- Megfelelő tér és játékeszköz-tár biztosítása.
- Rugalmas szervezeti keretek kialakítása az egyéni foglalkoztatás kialakításához.
- Együttműködés az érintett gyermekek családjával.

A speciális, fejlesztő tevékenység sikerkritériumai az óvodáskor végére

- Felkészül az önállóságra minden lehetséges területen sérüléseik, speciális képességeik függvényében.
- Kialakul alkalmazkodó készsége, akaratereje, együttműködési készsége - természetes, elfogadott tagja a közösségnek.
- Beszédfejltsége, tanulási képessége, egyéni teherbírása képessé teszi az iskolai élet fogadására.
- Rendelkezik olyan képességekkel, technikákkal, amelyek speciális igényeihez igazítva a testi-lelki-mentális egészség megőrzéséhez szükségesek.

3.8.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermekek fejlesztése

Speciális célok, feladatok, feltételrendszer

- Valósuljon meg a szakvéleményben kijelölt területek egyéni fejlesztése az óvodapedagógus közreműködésével, a szakemberek útmutatása alapján.
- A szükséges feltételek megteremtése, optimális felhasználása (speciális fejlesztőeszközök, humán erőforrás).
- A kívánatos viselkedésformák megismertetése, elsajátítása, alkalmazása, alkalmazkodási készség, együttműködési készség fejlesztése.
- Az egyéni bánásmód, differenciálás biztosítása az egész nap folyamán.
- Elvárásaink tudatosítása, következetes betartatása a gyermek egyéni sajátosságaihoz igazítva.
- Együttműködés a családokkal a felzárkóztatás érdekében, a nevelési elvek közelítése.

- Erősségeik feltérképezése, pozitív tulajdonságaik kiemelése a kompenzáció érdekében.
- Rugalmas időintervallum alkalmazása a gyermek túlterhelésének megelőzése érdekében.

Sikerkritériumok az óvodáskor végére

- Rendelkezik olyan képességekkel, technikákkal, amelyek a speciális igényeihez igazodóan testi-lelki-mentális egészségmegőrzéséhez szükségesek
- A szakvéleményben megjelölt képességek eléri az iskolakezdéshez szükséges szintet
- Aktív tagjai a gyermekközösségnek, kötődnek egymáshoz és az őket körülvevő felnőttekhez
- Képesek az együttműködésre, alkalmazkodásra, betartják a közösségi szabályokat

3.8.3. A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése

Speciális célok, feladatok, feltételrendszer

- Hangsúlyozott együttműködés a családokkal, megfelelő pedagógiai tapintattal
- A fejlődést hátrányosan befolyásoló okok, körülmények feltárása, az óvoda jelzőrendszerként való közreműködése
- A gyermekeket megillető jogok érvényesítése az óvodán belül, szükség esetén védő-óvó intézkedések javaslata
- Kapcsolattartás a szülőkkel és az illetékes szervekkel / védőnő, helyi gyermekvédelmi szervek, pedagógiai szakszolgálatok /
- Indulási hátrányok kompenzálása, felzárkóztatás megszervezése
- A beilleszkedés segítése elfogadó, bizalmat sugárzó légkör megteremtésével
- Változatos tevékenységek biztosítása, adekvát fejlesztési módszerek, eszközök alkalmazása
- Erősségeik feltárásán keresztül az önbizalom fejlesztése

Sikerkritériumok az óvodáskor végére

- Megtalálják helyüket a közösségben, kialakul biztonságérzetük
- Képesek önmaguk, társaik és a felnőttek elfogadására, együttműködésre
- Tudják érzelmeiket kezelni és kifejezni
- Képesek az önálló elmélyült tevékenykedésre, alkalmazkodnak a szabályokhoz
- A közösség egyenrangú tagjai, ismerik lehetőségeiket, korlátaikat

3.8.4. Kiemelten tehetséges gyermekek fejlesztése

Speciális célok, feladatok, feltételrendszer

- Az óvónő kiemelt feladata a tehetségek felismerése és ápolása
- Idő a személyes érdeklődés kibontakoztatására, alternatív tanulási élmények biztosítása
- Hasonlóan tehetséges társak közelségének biztosítása
- Tehetséggondozó programokban való részvétel / pályázatok, versenyek stb. /
- Önálló tanulási készségek kialakítása, fejlesztése
- Kreativitás, önállóság, önismertet fejlesztése
- Óvodán kívüli lehetőségek felkutatása és ajánlása a tehetségek teljes körű kibontakoztatása érdekében
- Az elszeparálódás megakadályozása, érzelmi fejlesztés
- Szülői támogatás megszerzése

Sikerkritériumok az óvodáskor végére

- Tisztában van saját képességeivel
- Kialakul helyes önértékelése
- Él az önálló felfedezés lehetőségeivel
- A közösség kreatív tagja
- Törekszik arra, hogy eredményei tükrözzék kivételes tehetségét, ugyanakkor az egyéb területeken is eléri az optimális fejlettségi szintet

3.9. SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

Óvodai szint:

- A hátrányos helyzetű gyermekek védelme: a veszélyeztetettség, illetve hátrányos helyzet okainak feltárása, a családokkal való fokozott együttműködés, kapcsolattartás a gyermekjóléti szolgálattal, és a gyámüggyel javaslattevés az óvó-védő intézkedések megtételére, beilleszkedés, felzárkóztatás és tehetséggondozás segítése, a rendszeres óvodalátogatás figyelemmel kísérése.
- A szülők tájékoztatása, felvilágosítása a támogatási lehetőségekről
- A családok segítése hivatalos ügyek intézésében
- Életvitelben való segítség, tanácsadás, pozitív mintaadás nyílt napok szervezésével (pl. egészségnap)
- Óvodai közös rendezvények alkalmával olyan élmények átélése, melyekre a családban nincs lehetőség (kirándulások, bábszínház látogatás, rendezvényeken való részvétel, kiállítások megtekintése)
- Munkadélutánok, családi napok szervezése: játékok, ajándékok készítése
- Szülői közösségek kialakítása, ezeken keresztül segítségnyújtás
- Szociális ellátórendszerrel való együttműködés (egyetlen gyermek se maradjon ki az óvodából a szülők szegénysége, az óvodáztatással együtt járó kiadások fedezetének hiányában)
- Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése, illetve szervezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása, kölcsönzése)
- Egészségügyi szűrővizsgálatok kezdeményezése, védőnői tanácsadás megszervezése

Csoportszint, az óvodapedagógusok feladatai:

- Rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel, családtagokkal (családlátogatás, szülői értekezlet, nyílt napok, rendezvények, egyéni beszélgetések)
- A gyermek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása, komplex állapotfelmérés, részletes anamnézis készítése
- A család szokásainak, életvitelének értékrendjének megismerése, megértése, erőforrásaik feltárása, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, közelítése
- Egyéni, differenciált fejlesztés (a tanulási képességek megalapozása, rész-képesség zavarok kialakulásának megelőzése, kiszűrése, motiváció megteremtés, sikerélményhez juttatás)
- A lemaradást tükröző képességek gyakorlása játék közben élményszerűen
- Játékeszközök biztosítása, kölcsönzése a tartalmas otthoni időtöltésre
- A gyermekek értelmi, érzelmi és szociális fejlődésében jelentkező hátrányok felszámolása a személyes kapcsolatok megerősítésével

3.9.1. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Intézményi feladatok az esélyegyenlőség megvalósítására

- Hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása
- A körzetünkben élő, szociálisan hátrányos helyzetű 3 éves gyermekek felkutatása, óvodai nevelésbe való bevonása.
- Igazolatlan hiányzások minimalizálása
- Szakmai szolgáltatókkal való együttműködés, fejlesztési terv közös kidolgozása
- Korszerű óvodapedagógiai módszerek megismerése, alkalmazása (célirányos továbbképzések)
- Gyermekevédelmi felelős segítségnyújtása a családok számára (támogatási lehetőségek felkutatása, tanácsadás, kapcsolatfelvétel szociális ellátó rendszerrel)
- Szülői támogatás, tanácsadás, segítségadás a problémák kezelésében
- Diagnosztikai eljárások pontos kidolgozása, megfelelő szakember megkeresése
- Dologi, tárgyi feltételek megteremtése (akadálymentesítés, speciális fejlesztő eszközök)
- Esetmegbeszélések, hospitálások, ismeretek megosztása, tapasztalatok cseréje
- Mérési, értékelési rendszerre épülő egyéni fejlesztés, a szülők tájékoztatása
- Eredményesség – célkitűzések teljesülése
- Iskolaválasztás támogatása
- Gyermekek fejlődésének után követése az első iskolai évben
- Továbbképzési rendszer szükségletekhez igazítása

Az óvodában megvalósuló intézkedések céljai

- A hátrányt szenvedők társadalmi integrációja (inkluzív szemléletmód)
- A szociális hátrányok kompenzálása (érzelmi nevelés, szocializáció)
- Az intézményi kapacitások fejlesztése
- A pedagógiai munka, a pedagógiai kultúra megújítása, az innovációs hajlandóság erősítése
- Az élethosszig tartó tanulás megalapozása (teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás)

3.10. GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ PROGRAMUNK

Óvodaiskola program

***Kálmán Lajos Óvoda – Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú
Művészeti Iskola***

"Nekem a cél semmi, nekem az út minden.
Hogy hogyan történnek meg a dolgok, az fogja
Megszabni az emberi élet - az egyéni lét - minőségét
És valódi lehetőségeit."

/ Vekerdy -Bernstein /

A Művelődési és Köznevelési Minisztérium, valamint a helyi önkormányzat engedélyével 1990-től indult intézményünkben a Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskolával együtt az óvodaiskola program.

Az óvodaiskola célja:

- a személyhez kötődés állandóságával elősegítjük a szocializáció folyamatát
- a program alkalmassá teszi a gyermeket az iskolai élet megkezdésére
- cél: az óvodából az iskolába való átmenet zökkenőmentes megsegítése

Az óvodaiskola alapelemei:

Egy óvodás gyermek iskolássá válása felelősséget ró a szülőkre, pedagógusokra egyaránt, a kisgyermek életének nagy és fontos mérföldköve. Kiemelkedő hangsúlyt kapnak az első benyomások, élmények, ezek aztán meghatározzák majd az iskolához, a tanuláshoz, illetve a társakhoz és a pedagógusokhoz fűződő viszonyt.

Az óvodaiskola az óvoda és az iskola közötti átmenet problémáinak feloldására szolgál, a zökkenőmentes átmenet megvalósítását oldja meg.

Zökkenőmentes átmenet

A program fontos alapeleme a gyermekek biztonságérzetének növelése, ezt a személyi állandóság megteremtésével érhetjük el.

A tanító óvodapedagógusként már nagycsoportban együtt dolgozik a gyerekekkel, óvó nénijük pedig továbbkíséri őket napközis nevelőként az iskolába. Közben a két pedagógus folyamatosan hospitál a leendő munkakörének megfelelő szakterületen. Ily módon több

évet tölthetnek együtt a gyermekek egy-egy pedagógussal és egymással is, mely ebben az életszakaszban igen fontos.

A szülőkkel való kapcsolattartás kialakítása is könnyebb akkor, amikor még nem dominál a teljesítménykényszer.

Képességfejlesztés

A kudarcmentes, örömteli iskolai évek előfeltétele, hogy a gyermek adottságait, képességeit, személyiségét alaposan megismerjük. Egyre több probléma merül fel a képességek fejlődésében, így nagy hangsúlyt kell helyezni az érzékelés, észlelés, képzelet, gondolkodás, kommunikáció és figyelem fejlesztésére. Az óvodában főként a prevenció dominál, az iskolában pedig a folyamatos fejlesztés, illetve a tehetséggondozás.

Értékelés

A személyhez kötődés, a képességfejlesztés, az értékelési rendszer együttesen segíti a személyiségfejlődés feltételeinek tudatos megteremtését. Várhatóan alsó tagozatban megalapozzuk reális énképük, önismeretük kialakulását, a tudás iránti motivációjukat erősítjük, segítjük konfliktus kezelési technikák elsajátítását, társas kapcsolataik formálását. Életkoruknak megfelelően megtanulják az együttéléshez, együttműködéshez szükséges normákat.

Kiemelt feladatok

Óvodaiskolában nagy figyelmet fordítunk a térirányok biztos felismerésére, használatára, a kommunikációs képességek fejlesztésére (főként a szókincs bővítésére) az önállóság növelésére, a fantázia gazdagítására, problémamegoldó gondolkodás fejlesztésére.

Az óvodaiskola csoportban a tevékenységi formák a heti rend, napirend megegyeznek a többi óvodai csoportéval.

Alsó tagozatban: az óvodaiskolás osztályok tantárgyai és óraszámai megegyeznek az adott évfolyamok más osztályaiéval

Preventív képességfejlesztés—az óvodai nevelés során valósul meg.

Az óvodapedagógus kiszűri azokat a gyerekeket, akiknél tanulási zavar, prognosztizálható, vagyis speciális segítségre van szükségük.

Feladata a tanulási nehézségek csökkentése, megelőzése, az egyéni lemaradások felmérése, fejlesztése.

Az **óvodaiskolában a képességek mérését** a DIFER segítségével, illetve a pedagógiai programban meghatározottak szerint végzünk a gyermekek körében.

A mérés adatainak elemzése alapján tervezzük meg a fejlesztőmunkát. A lassabban haladókkal fejlesztő pedagógus foglalkozik, a tehetségek gondozását a pedagógusok végzik.

Értékelés az óvodaiskolában

Elsődleges feladatunk a személyiségfejlesztés a gyermekek reális énképének kialakítása, önértékelési képességének fejlesztése.

Óvodai nevelőmunkánk során folyamatos szóbeli értékelést alkalmazunk. (napi) A gyermekek fejlődését az általunk szerkesztett egyéni fejlesztési naplóban rögzítjük.

Az iskolában félévkor és év végén egyénre szóló szöveges értékelést készítünk, ebből kiderül, milyen szinten áll a gyermek, önmagához képest miben fejlődött.

Az értékelés pedagógiai követelményei

- legyen folyamatos, sokoldalú és differenciált
- kövesse nyomon a változást, a fejlődést
- fejlessze a gyermekek személyiségét, önértékelési képességét.
- fontos, hogy a gyermekek ismerjék az elvárásokat.

Az óvodaiskola program előnyei

- a gyermekközösség évekig változatlan marad
- a gyermekek és a szülők számára a két pedagógus személye ismert
- az óvoda és az iskola nevelési feladatait megismerik a pedagógusok
- a pedagógusok egymás nevelési elveit, szabályrendszerét, szokásrendszerét, követelményeit megismerik.
- a nevelő- oktató munkában elsőbbséget élvez a tapasztalás, a játékos óvodai tevékenység.
- a foglalkozási rend és a tevékenységi struktúra kötetlen, rugalmas.
- a pedagógusok játék közben ismerhetik meg a gyermekek érdeklődését, motiválhatóságát, képességeit, egymás közötti társas viszonyaikat.

Az óvodaiskolai programban résztvevő pedagógusok tevékenységét a munkaköri leírás tartalmazza.

A kötelező óraszámok megállapítása a törvényi előírások alapján, valamint a vezetők és a munkaközösség kompromisszumos megegyezése alapján valósul meg.

Melyek az előnyei az óvónő-tanító munkájának az óvodai nagycsoportban?

- megismeri játékosan a gyermekek érdeklődését
- megismeri a gyermekek egyéni motiválhatóságát, képességeit, aktivitását, kitartását
- megismeri és segíti a társas viszonyok alakulását a csoportban
- kialakítja a nevelő-gyermek megfelelő kapcsolatot

Az óvodaiskola csoport napirendje és heti rendje megegyezik a többi csoportéval. A pedagógusok hetes váltásban dolgoznak.

Az óvodaiskola program keretén belül a kis- és középső csoportban az óvoda többi csoportjához hasonlóan két óvónő foglalkozik a gyerekekkel.

Nagycsoportban a nevelési év kezdetétől a nevelési év végéig tanító / kétdiplomás: óvó-tanító / jön a Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskolából az egyik óvónő helyére. Az óvodaiskola csoportból lemaradt óvónő új csoportban dolgozik.

Az óvodaiskola nagycsoportjában tevékenykedő óvónő a tanítóval együtt, azonos nevelési módszerekkel, a gyermekek egyéni fejlődési ütemét figyelembe véve foglalkoznak a gyermekekkel az iskolára való alkalmassá tétel érdekében.

A Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskolába az óvónő / kétdiplomás óvó-tanító / átkíséri az óvodaiskola program első osztályosait. Tanév végéig a gyerekekkel marad. Pedagógiai asszisztensi munkát végez, segítve a tanítók munkáját, a gyerekek további fejlődését.

Az óvodaiskolának a zökkenőmentes átmenet szempontjából legfontosabb szakasza a nagycsoport és az első osztály.

Ebben az időszakban érik be a személyhez kötődés, biztosítva van az óvodai szemlélet, valamint a játékos módszerek továbbvitele.

A partneri visszajelzések jók, a szülők részéről egyre nagyobb igény merül fel az óvodaiskola csoport bővítésére.

Programunk szerves része, jövőben is folytatni szeretnénk.

3.11. EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETEI NEVELÉSI ELVEK

Cél: A gyermekek egészséges életvitel- igényének alakítása, testi fejlődésük elősegítése.

Az óvodában eltöltött időben minden kisgyermek részesüljön a teljes testi- lelki jólétet szolgáló egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az óvoda mindennapjaiban rendszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Fontos a környezeti és az egészségnevelési értéket kialakításához szükséges szokás és szabályrendszer megalapozása

A környezet állapotára érzékeny gondolkodásmód kialakítása, rendszerszemléletre nevelés, az elvekkel való azonosulás segítése.

Optimista életszemlélet kialakítása.

A tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés.

Tolerancia és segítő életmód kialakítása

Természet – és környezetvédelem, környezettudatos magatartás kialakítása.

Ez komplex cselekvés útján, felfedező jellegű tevékenységek által valósul meg a napi gyakorlatban.

Feladat:

- Az egészséges életmód megalapozása, feltételeinek biztosítása, szokásainak kialakítása.
- Az egészség megőrzése, edzése és a prevenció
- A harmonikus összerendezett mozgás, a testi képességek, a mozgáskultúra fejlesztése
- Pozitív személyiségjegyek alakítása, szokás- és normarendszer megalapozása érzelmi-, erkölcsi-, közösségi nevelés hatékonyságának növelése
- Környezettudatos magatartás kialakítása – környezetvédelem, megóvás és az egészséges környezet fenntartásához kapcsolódó szokások kialakítása és megtartása
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet kialakítása
- A mentális és pszichés fejlesztés érdekében az érzelmi biztonság megteremtése
- A gyermekek érdeklődésére, aktivizálására, egyéni sajátosságaira, fejlődési ütemére épülő ismeretnyújtás, készség, képességfejlesztés.

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

- Modell és mintaadás / utánzásra késztetés /
- Elfogadó, segítő-támogató szerep
- Értékközvetítő szerep / ismeretek, viselkedési normák közvetítése /
- Megosztott figyelem alkalmazása
- Konstruktív-közlő és szervező képesség kibontakoztatása
- Fejlett kommunikációs képesség szükséges
- Környezettudatos magatartás

TARTALOM

- A rendszeres élményszerző napokon a közvetlen környezeti értékek megismerése, értékőrzés, természetvédelmi feladatok
- A környezettel, természettel kapcsolatos témák feldolgozása képességfejlesztő tevékenység formájában
- Környezettudatos életmód elemeinek alkalmazása / szelektív hulladékgyűjtés, lakó és óvoda környezet közös megóvása, papírgyűjtés évente kétszer, használt étolajgyűjtés – rendszeresen /
- személyes higiénia elsajátíttatása
- az egészséget befolyásoló környezeti tényezők felismertetése
- egészséges étkezés, pihenés
- anyag- és energiatakarékos óvodaüzemeltetés
- pedagógusok példamutatása
- csoportszoba, folyosók, mellékhelyiségek, udvar tisztasága
- az óvodán kívüli ismeretterjesztés lehetőségeinek kihasználása

KIMENET

- az iskolai élet kezdésére kialakul a megfelelő biológiai, társas és pszichikus érettség
- a saját szükségletek kifejezésének képessége / testi, lelki /
- a mozgás örömforrássá válik, kedvvel és aktívan vesz részt a gyermek benne
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakulnak
- a környezettudatos magatartás alapelemei tudatosulnak a gyermekben
- tevékeny, aktív, nyitott, alkotó tevékenységre képes
- a körülötte lévő világot érzékszerveivel tapasztalás útján ismeri meg
- érzelmileg kötődik az őt nevelő felnőttekhez „modellkövető „
- a szabálytudat megerősödik.

3.12. ÓVODAI DOKUMENTUMOK

- Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
- Alapító Okirat
- Pedagógiai Program
- SZMSZ
- Házi rend
- Az igazgató éves munkaterv
- TÉR
- OviKRÉTA
- Felvételi és mulasztási napló
- Óvodai csoportnapló
- Fejlődési napló, DIFER mérőlapok
- Intézményi Önértékelés
- Beszámoló/igazgatói beszámoló
- Eszközjegyzék

Pedagógiai Program, Helyi Óvodai Programunk - irányadó minden pedagógus, illetve óvodai alkalmazott számára.

Éves munkaterv – a helyi óvodai program feladatait bontja le éves szintre. Az igazgató készíti, a nevelőtestület fogadja el.

Mulasztási napló – OVIKRÉTA felületen – a gyermekek adatait, a felvétel pontos idejét és a hiányzásokat tartalmazza. Az adatokkal kapcsolatban különös gondot fordítunk a gyermekek személyiségi jogainak védelmére.

Csoportnapló – OVIKRÉTA felületen

Tartalmazza:

- Az adott csoportra vonatkozó adatokat a törvényi előírásoknak megfelelően
- Heti rendet, napirendet – kialakításában figyelembe kell venni a sajátos nevelési igényű gyerekek szükségleteit
- A nevelés tervezését, értékelését, - amely alkalmazkodik a sajátos nevelési igényű gyermek eltérő képességeihez, viselkedéséhez
- Éves anyaggyűjtést.
- Heti tervet.
- Vezetői ellenőrzéseket és bejegyzéseket
- Éves anyaggyűjtés, megfigyelési szempontok a beszoktatáshoz, baleset-megelőzési feladatok, szülői értekezletek jegyzőkönyvei

Egyéni fejlesztési napló - követi az egyes gyerekek fejlődését. Felméréseket tartalmaz, erre alapozva a fejlesztést, szükséges egyéb intézkedéseket

Egyéni és csoportos mérőlapok – OVIKRÉTA felületen méri, értékeli a gyerekek, ill. a csoport fejlettségi szintjét az egyes területeken.

A dokumentumok egymással koherensek.

FÜGGELÉK

1. Tündérkert Óvoda Mozgásfejlesztő tevékenység

Mottó: Pavlik Gábor

„A gyermek mozgásának fejlesztése szempontjából négy követelményt kell mindig szem előtt tartani:

- a gyermek mozgását hagyni kell,
- a gyermek mozgását felügyelni kell,
- a gyermek mozgását irányítani kell,
- a gyermek mozgását tanítani kell.”

Célja

Valósuljon meg a gyermekek sokirányú mozgásról szerzett pozitív élményeinek megerősítése, a gyermekek egyéni adottságainak, képességeinek fejlesztése a fokozatosság és a differenciálás elvének betartásával.

Fejlődjenek a gyermekek kondicionális képességei (erő, állóképesség, gyorsaság), koordinációs képességei (téri tájékozódás, mozgásérzékelés, reakcióképesség, ritmusképesség), mozgékonyáguk, hajlékonyáguk.

Valósuljon meg az élményorientált, sikerközpontú, esélyegyenlőségre törekvő testnevelés.

A pszichomotoros fejlesztéssel párhuzamosan valósuljon meg az érzelmi és kognitív fejlesztés, valamint a szociális kompetencia fejlesztése.

Feladata

- A gyermeki szervezet sokoldalú, arányos fejlesztése, a vázizomzat erősítése, a helyes testtartás kialakítása és a nagy mozgásigény kielégítése.
- A rendszeres (mindennapos) egészségfejlesztő testmozgás feladata a szervezet felfrissítése, megmozgatása, mozgás megszerettetése.
- A testi egészség (gondozás, ápolás, edzés, mozgásfejlesztés), a lelki egészség (értelmi fejlesztés, érzelmi biztonság nyújtása), és a szociális kapcsolatok harmóniájának (közösségi élet, egymás segítése stb.) biztosítása.
- A hét minden napján minden gyermek számára az egyéni képességeket figyelembe vevő, az egészséges életmódot elősegítő tevékenységek biztosítása.
- A gyermekek téri tájékozódó képességének, gyors reagáló képességének, figyelmének, kitartásának, szabálytudatának fejlesztése mozgásos játékokkal.
- Erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés fejlesztése a változatos mozgásformák alkalmazásával.

A szervezett mozgásos tevékenység tartalma

- A természetes hely- (lokomotoros) és helyzetváltoztató (stabilitási), valamint finommotoros (manipulatív) mozgások a mindennapokban, állandóan jelen lévő felfedezése, megtapasztalása, próbálkozásokon keresztüli gyakorlása.

Természetes mozgáskészségek		
Helyváltoztató mozgáskészségek	Helyzetváltoztató mozgáskészségek	Finommotoros mozgáskészségek
• Járások • Futások • Oldalazások • Irányváltások, megállások • Menekülés és üldözés • Szökdelések • Ugrások és érkezések • Kúszások, csúszások • Mászások	• Lendítések, körzések • Hajlítások és nyújtások • Fordítások, fordulatok, tolasok és húzások • Emelések • Testsúlymozgatások és támaszok • Gurulások és átfordulások • Dölések és esések • Egyensúlyozások • Függések és lengések	• Gurítások • Dobások • Elkapások • Rúgások, labdaátvételek lábbal • Ütések • Ütések eszközzel • Labdavezetések kézzel, lábbal • Eszközök megállítása, átvétele • Egyéb eszközhasználati formák

- A tervező és megvalósító munkánknál az alábbi szempontokat vettük figyelembe:
 - megfelelő gyakorlási lehetőség biztosítása,
 - elegendő ismétlési alkalom,
 - fokozatosság, differenciálás,
 - a reflexkapcsolatok segítsék, és ne gátolják egymás alakulását,
 - a harmonikus fejlesztés,
- a foglalkozások anyagának kapcsolata más tevékenységekkel.
- Természetes gyakorlatok mellett a bonyolultabb, nagyobb erő kifejtést, figyelmet igénylő gyakorlatok beiktatása.
- A testgyakorlatok végrehajtásának fokozatait, fajtáit a gyermekek képességeihez igazodva állítjuk össze.
- A gyakorlatok nehezítése, bonyolultabbá tétele kézi szerekekkel és tornaszerekekkel történik.
- Gyermekeink állóképességének fejlesztése érdekében a mozgásos játékok tervezésénél az utánzó, futó-, fogójátékok és a kooperatív mozgásos játékok dominálnak.
- Játékban gazdagabb, kötetlenebb, de fegyelmezett légkörű, kellő aktivitást biztosító, személyiségfejlesztési feladatokhoz jobban igazodó foglalkozásmodellekben kívánjuk fejlesztő-nevelő munkánkat végezni.
- A mozgásos játékok alkalmazása és lehetőségeinek kihasználása. A játék során megtanítjuk, hogyan kell és lehet egymás testi épségére vigyázni, más sikerének

örülni. Így ügyesednek, önbizalmuk nő, és megalapozott bátorságra tesznek szert. Ezek a játékok hozzászoktatják őket a szabályok betartásához és az önuralomhoz is.

- Gyermekünk (3-7 év) motoros képességének fejlesztését segítő alapvető mozgásanyag: (Dr. Bondár Zsuzsa főiskolai docens segédanyaga alapján)

I. Kondicionális képességek fejlesztése

1) Erő

a) Gyorserő

- Szökdelések
- távol- és magasugrás helyből és nekifutásból
- fel- és leugrások szerekre, szerekről

b) A test általános ereje

- dobások,
- kúszások, csúszások, mászások, nyusziugrás
- minden kéziszergyakorlat magas ismétlésszámmal

2) Állóképesség

a) Alapállóképesség

- hosszan tartó lassú és közepes iramú futások
- minden hosszú ideig tartó futást tartalmazó játék

b) Globális állóképesség

- hosszú ideig végzett kúszások, csúszások, mászások, nyusziugrás

3) Gyorsaság

a) Mozgásgyorsaság

- gyors futások
- élénk tempójú kúszások, csúszások mászások, nyusziugrás

b) Reakciógyorsaság

- futójátékok feladattal járásból, futásból (akusztikai jelre)
- irányváltoztatások, megállások, különböző testhelyzetek felvétele

II. Koordinációs képességek fejlesztése

1) Téri tájékozódási képesség

- átbújások
- minden természetes támaszgyakorlat irányváltoztatással
- járások, futások irányváltoztatással
- célba dobások
- labdagyakorlatok

2) Mozgásérzékelés (kinesztetikus képesség)

- minden kéziszergyakorlat (szalag, bot, babszák, kendő)

3) Reakcióképesség

- futójátékok különféle feladattal

4) Egyensúlyozási képesség

- keskeny felületen végzett járások, futások, természetes támaszgyakorlatok
- nyusziugrás
- gurulás a test hossz tengelye körül
- gurulóátfordulás előre, hátra

5) Ritmusképesség

- Egyszerű ciklikus mozgások – akusztikai jelre – ritmusának tartásával

III. Mozgékonyság, hajlékonyság

- Valamennyi ízületben közepes és élénk tempójú, nyújtó hatású gyakorlatok

A test deformitásának megelőzése és annak ellensúlyozása

A lábboltozat és talpboltozat süllyedése és a hanyag testtartás megakadályozása a gyermekek izomzatának sokoldalú megerősítésével történik. Emellett szükség van speciális gyakorlatokra:

- **Lábboltozat** süllyedése ellen ható és boltozaterősítő gyakorlatokra (bokaizület összefogó szalagok stabilizálása és erősítése)
- **Talpboltozat** süllyedése ellen ható és boltozaterősítő gyakorlatokra (talp támasztó izmainak erősítése)
- **Tartásjavítás**

A testnevelési foglalkozások testgyakorlatainak anyaga

- **Atlétikai jellegű gyakorlatok**

- **Járások**

Természetes járás, jár ütemtartással, irányváltoztatással, különböző kartartásokkal

- **Futások**

Lassú, közepes iramú, belegyorsuló futás, gyors futás, futás tempóváltoztatással, irányváltoztatással, térd és sarokemeléssel, futás versenyszerűen.

- **Ugrások (távolugrás, magasugrás)**

Helyből, nekifutásból (homokgödörbe)

- **Dobások (kislabdával vagy babzsákkal)**

Vízszintes és függőleges célba.

- **Torna jellegű gyakorlatok**

- **Szabadgyakorlatok**

Különböző állások, ülések, térdelések, kéz és lábtámaszok szolgálhatnak kiinduló helyzetként:

- karmozgások, lábmozgások, törzsmozgások
- járássok, testsúlyáthelyezések, szökdelések, ugrások, fordulatok, forgások
- kéziszer gyakorlatok: kötél, szalag, bot, labda, karikagyakorlatok
- koordinációs gyakorlatok: olyan gyakorlatok, amelyek a testrészek elmozdulásának időbeli, térbeli összehangolását teszik szükségessé.

- **Talajgyakorlatok**

- gurulások, hossztengety körüli gurulás, gurulóátfordulás előre, hátra
- kézállásba fellendülés próbálgatása
- tarkóállás talajon

- **Természetes támaszgyakorlatok**

- kúszások, csúszások, mászások talajon, padon
- függések érintő magas szereken

- **Egyensúlyozó járássok**

- talajon, padon, gerendán, eszköz nélkül, eszközzel

- **Szekrényugrások**
 - felugrások
 - függőleges repülés
 - zsuporkanyarulati átugrás (először padon)
- **Labdás gyakorlatok**
 - labda gurítások talajon, padon
 - labda vezetések, átadások kézzel, lábbal
 - labda feldobások, elkapások, falhoz pattintások
- **Testnevelési játékok**
 - futó, fogó játékok
 - kooperatív mozgásos játékok
 - gyermek önmagával szembeni versenyzése
 - fantáziajátékok
 - csoportos és páros játékok
 - (egyszerű, majd egyre bonyolultabb szabályokkal, különféle eszközök vagy szerek segítségével)

Pedagógus attitűd

- Az óvodapedagógus legyen körültekintő, kitartó, türelmes és következetes.
- Érthető, egyszerű és szemléletes kifejezőmód a gyakorlatok és mozgásformák megismertetése és az együttmozgás során.
- A feladat végrehajtása és gyakorlása során az óvónő vegye figyelembe a gyermekek fizikai adottságait, képességeit.
- Minden nap a szabad játék során biztosítsa az óvónő a gyermekek szabad motivált mozgástevékenységét.
- Biztosítson a csoportszobában a gyermekek számára mozgásra inspiráló eszközöket, melyeket a gyermekek igényeinek megfelelően cseréljen.
- Olyan légkör megteremtése, melyben a gyermekek jó közérzettel, jó hangulatban, érzelmileg motiváltan vesznek részt a mozgásos tevékenységekben.
- Olyan környezet kialakítása, melyben a gyermekek biztonságos körülmények között használhatják a különböző mozgásfejlesztő eszközöket, gyakorolhatják a változatos mozgásformákat.
- Ismertesse meg a gyerekeket a mozgásfejlesztő eszközök rendeltetésszerű használatával, balesetmentes alkalmazásával.

A mozgástevékenység feltételrendszere

- Minden csoportszobában legyen olyan szabad hely, ahol a gyermekek nagyobb mozgást igénylő játékot játszhatnak.
- Tavasztól ősziig a teraszok és a sportudvar lehetőséget biztosítanak a szabadban történő foglalkozások megszervezésére, valamint a szabad kerékpározásra, rollerezésre, labdázásra.
- A csoportszobákban tornaterem hiánya miatt a bútorok összetolásával biztosítunk elegendő teret a mozgásos foglalkozásokhoz.

- A foglalkozásokhoz rendelkezésre állnak kéziszerrek: kendő, szalag, szalagos pálcák, bot, karika, babzsák, maroklabda, léglabda, medicinlabda, WESCO-téglák, WESCO-szivacsmodulok, tornapadok, tornaszőnyeg, magasugróállvány, Greisswald tornakészlet, óriáslabda, trambulin, bordásfal, ugrósámoly, WESCO egyensúlyozó eszközök, füleslabda, WESCO Scogym készlet, mini libikóka, kosárlabdapalánk, focikapuk, WESCO-topogók, Mozgáskotta eszközök, kötelek, gördeszkák.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Megtörténik az első alakváltozás, a test arányai eltolódnak. A gyermekek nyúlánkabb, fiúsabb vagy lányosabb benyomást keltenek.
- Kialakul az én- és testtudat.
- A megtanult mozgások tökéletesebbek, összerendezettebbek, harmonikusabbak lesznek, jellemző a mozgáskombinációk megjelenése.
- A fejlődés - a fejlesztés segítségével - három fő irányt követ:
 - teljesítményjavulást,
 - mozgásvégrehajtás minőségét, pontosságát,
 - az ismert mozgások kombinációját.
- Fejletté válik a mozgásfejlesztő játékeszközök rendszeres használatával a kéz finommotorikája.
- Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan késleltetni képes.
- Állóképességük növekszik, erősek, mozgásukban gyorsak, ügyesek, lazák, szervezetük ellenálló.
- Igénylik a rendszeres testedzést, testmozgást.

2. Széchenyi Sétányi Óvoda - Mese-projekt

ÓVODAI NEVELÉSÜNK SAJÁTOSSÁGAI

- A gyermeki jogok figyelembevételével, a gyermek mindennekfelett álló érdekét szem előtt tartva legfőbb sajátosságunk, hogy programkínálatunk sokrétűségét nem különórákkal, hanem mindennapokba beépítve biztosítjuk, melynek keretét lehetőség szerint a homogén életkorú csoportszervezés adja.

- Legfőbb tevékenységünk a játék, amely egyben a személyes élmények, tapasztalatok, és tevékenységek útján történő tudáselsajátítás színtere is.

Nevelési programunk legfőbb eszköze az elmélyült, szabad játék, amely egyben a tudatosan szervezett tanulási folyamat színtere is.

- Preferáljuk az individualizálva szocializálást, amely az egyén szintjén: a személyes választás szabadságát, a saját gyökerű követelményválasztást, a környezet feletti kompetencia erősítését és a személyes tér védelmét, míg közösségi szinten: egymás és a különbözőségek elfogadását, tiszteletét és szeretetét jelenti.

- Preferáljuk a barátságok, kötődések kialakulását az egyén és csoport fejlődésének

segítésére. Biztosítjuk a véleményalkotás és véleménynyilvánítás szabadságát

Így teremtjük meg az egyén és a közösség céljainak összeegyeztethetőségét, és így biztosítjuk, a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó, valamint hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekei önazonosságának megőrzését, az interkulturális nevelést.

- Pedagógiánk középpontjában a nyelvi - kommunikációs nevelés áll, amely az óvodai élet minden területét áthatva, keretet ad a konstruktív kommunikációnak, kooperációnak, problémamegoldásnak, ami egyben feltétele a mindenkori közösségbe való eligazodásnak és beilleszkedésnek.

- Pedagógus attitűdünk jellemzője a tudatos alakítás, pozitív odafordulás, az egyéni sajátosságokra, érési ütemre és képességekre alapuló differenciálás, amely az önbizalom erősítésével, a reális önértékelés megalapozásával segíti a személyiség fejlődését, a hátrányos helyzetű gyerekek esélyegyenlőségének megteremtését, a tehetségek kibontakozását, és az integrált, inkluzív nevelés megvalósításának lehetőségét.

- Tervezésünk eszköze a mese-projekt módszere, amely a tevékenységstruktúra sokszínűségének garanciája, amely segíti a belső tanulási motiváció kialakulását, a kreativitás, az önkifejezés, és a tehetség kibontakozását, az alkalmazni képes tudás megszerzését.

- Az egyenlő hozzáférést, a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű és SNI- s és hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekei esélyegyenlőségének megteremtését segíti az egyéni sajátosságokat figyelembevevő, egyéni érési ütemre és képességekre alapuló differenciált, személyre szóló tervezés, fejlesztés, értékelés, melynek alapja a feltétel nélküli elfogadás és pozitivitás.

- **Mindezek megvalósulásának biztosítója a pedagógiai következetesség és tudatosság, a pozitív odafordulás, a bizalom, a feltétel nélküli elfogadás, az igazságosság, a méltányosság és a fegyelem.**

- Nevelésünk kerete az érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodás és tevékeny légkör, a rugalmas és folyamatos napirend, az esztétikus és biztonságos környezet, amely segíti az egészséges életvitel megalapozását, a környezettudatos magatartás fejlődését, a pozitív érzelmi kötődések alakulását.

Napirend és hetirend kialakításának elvei:

- A gyermeki szükségletek kielégítésének biztosítása a rugalmassággal
- A gyermek érzelmi biztonságának kialakítása a keretjelleggel
- Az egyéni érési ütem tiszteletben tartása, a párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek szervezésének biztosítása a kötetlenséggel
- A játék dominanciájának megőrzése a folyamatossággal
- A tevékenységek egymásra épülő folyamatának biztosítása a rugalmas heti renddel

Óvodánkra jellemző a nyitottság, nyilvánosság a család és az óvoda együttműködése, a köznevelési intézményekkel a horizontális tanulás, képzés, tudásátadás megvalósítása, amely kölcsönös bizalomra, segítségnyújtásra, az egyén védelmét szolgáló titoktartásra és korrekt partneri viszonyra épül.

Cél: Az egyéni adottságok, érési ütem, sajátosságok és szükségletek figyelembevételével, az egyénre szabott tevékenységek lehetőségének biztosításával, az aktivitásra és belső motivációra alapozott differenciált fejlesztéssel a tehetséggondozás megvalósítása.

A választott tehetségterületek:

Logikai – matematikai:

- Bölcsbagoly - Kognitív Kupa- intézményegységen belül
- Játékiállítás, bemutató saját készítésű fejlesztőjátékokból a városi rendezvények alkalmával

Interperszonális és nyelvi:

- Varázshegy Fesztivál- városi dramatizáló, drámajátékos találkozó

Városi versenyek:

- Mese és versmondó verseny, bábos találkozó, sport versenyek, néptáncos találkozó, rajzversenyek

A városi versenyeket házi válogatók előzik meg.

Fejlesztendő képességterületek:

- Előadói képesség: Mesélés, verselés, bábozás, dramatizálás
- Zenei képesség: hallás, ritmus, éneklés
- Mozgásképeség: gyorsaság, ügyesség, hajlékonyság, ritmusképesség
- Improvizációs képesség: szöveg, ritmus, dallam, mozgás
- Vizuális képesség
 - térben: építés, barkácsolás, mintázás, konstruálás
 - síkban: rajzolás, egyéb vizuális technikák, pl.: díszítés
- Logikai képesség: összefüggések felismerése, problémamegoldás, számfogalom

A Tehetségpont hatóköre és együttműködései:

- Hatókörünk városi és megyei szintű.

- Szoros kapcsolat a városrész óvodáival, iskoláival.
- Közös versenyekkel, foglalkozásokkal segítjük a tehetségkutatást.

TARTALMA

A tevékenységek realizálódnak

- Az egészséges életmódra nevelésben
- Az érzelmi- erkölcsi és közösségi nevelés
- A nyelvi – kommunikációs nevelésben
- A játékban
- A külső világ tevékenységeinek megismerésében
- A mese – versben
- Az ének – zene énekes játékban
- Rajzolás, kézimunkában
- A mozgásban
- A munkában
- A tanulásban
- És egyéb spontán tevékenységben

Módszere: MESE- PROJEKT

A mese ugyanúgy építkezik, ahogy a gyermek gondolkodása, ezért is olyan meggyőző számára. Adott esetben sokkal jobban hat rá, mint a felnőttek racionális érvei. A gyermek hisz a mesének, hiszen világszemlélete is olyan, mint az övé- animisztikus- mágikus világkép.

„A mese akkor fejt ki jótékony, externalizáló hatását, ha a gyerek nem ébred rá, milyen tudattalan feszültségek ösztönzésére teszi magáévá a mese megoldásait.”(B. Bettelheim: A mese bűvölete és a bontakozó gyermeki lélek)

Célja: A mese- projekt módszerével, a tevékenységstruktúra sokszínűségének megvalósítása, amely segíti a belső tanulási motiváció kialakulását, az önkifejezés kibontakozását, az alkalmazni képes tudás megszerzését

Pedagógiai hatás:

- **Folyamatos tanulás megvalósulása:**
 - az egyéni érési ütem alapján történő bekapcsolódás lehetőségével
 - a belső motivációra épített tevékenység biztosításával, amibe gyermek ott kapcsolódik be, ahol érzelmileg kötődik és akkor, amikor ő szeretne, így él a kíváncsiság, érdeklődés és a bizalom
- **Élmények, tapasztalatszerzés és tevékenységekben való önkéntes részvétel:**
 - az egyéni képesség alapján történő bekapcsolódás, a felfedezés, találgatás, a tévedés szabadságának lehetőségével, a gyermek megismeri a siker örömét függetlenül attól, milyen képességekkel rendelkezik
 - differenciált feladatvégzéssel, egyéni fejlesztés és problémamegoldás lehetőségével, az önállóság és kreativitás kibontakozásával
 - egyenlő hozzáférés biztosításával
- **Szociális képességek magas szintű fejlettsége**
 - az élmények közös megélésével

- a tevékenységekben történő kooperációval, elfogadják egymás segítségét és ők maguk is segítenek,
- az egymástól való tanulással
- magas szintű a konfliktuskezelés a gyerekek között
- **Kommunikációs képességek fejlettsége**
 - biztos képzetalkítás a tapasztalatok, élmények által, a konkrétól, az elvont felé haladás metodikájával
 - az együttműködés, egymás segítése során jókedv, humor, tolerancia megnyilvánulása
 - a mesélés-, bábozás-, dramatizálásra felkészülés, eszközkészítés és előadással
 - verbális memória fejlettsége a hosszantartó folyamat által
- **Személyes képességek fejlettsége**
 - a siker, kudarc pozitív megélése a hibajavítás lehetőségével, egymás segítségével
 - pozitív énkép alakulása- nincs olyan gyermek, aki ne tudná megmondani, hogy ő miben jó!

Szervezeti hatás:

- **Gyermek csoport szinten:**
 - az ünnepek, jeles napok beépülnek a projektbe, így nem terheli a gyerekeket a sok próba, a didaktikus bevézés
 - gazdagodik és aktualizálódik a csoport játékkészlete a mese-projekthez kapcsolódó saját készítésű játékokkal
 - a gyermekek ismeretei, ötletei beépülnek a tartalmakba, így aktuális, életszerű tudáshoz jutnak a gyerekek
- **Nevelőtestületi szinten:**
 - magas szintű kooperáció az óvónői párok és a nevelőtestület tagjai között
 - fejlesztési lehetőség a meglévő projektek tartalmi gazdagításával, ötletek kibővítésével
 - közös tudástár gyarapodása új mesék feldolgozásával, egyéni pedagógiai arculat és szabadság megőrzése a keretjelleggel, az egyéni választás szabadságának biztosításával
 - folyamatos innováció, dokumentáció fejlesztésével, belső munkaközösség működtetésével

A mese- projekt sajátosságai:

- Olyan keretbe foglalja a tevékenységeket, tudás tartalmakat, amellyel a gyerek tud érzelmileg azonosulni
- A gyermek által ismert, értett világ által jut el a valódi világ megismeréséhez
- A tudás nem különálló szigetenként jut el a gyermekhez, hanem számára bejárható, egységes logikai szerkezetben, amelyet a mese biztosít
- Mindaz a képzet, fogalom, ismeret, amit ebben a keretben megismer az élmények, tapasztalatok és tevékenységek által beépül a játékába, attitűdjeibe, személyiségébe

- A mese megjelenítésében, bábozásban, dramatizálásban már működnek a tartalmakhoz kapcsolódó ismeretek, képzetek, képességek, természetes a mozgás, a hanglejtés, a gesztusok, az előadás, teljes az önkifejezés

A tervezés bemutatása:

- Az éves tervezés évi 5-6 meseprojektből áll
- A műveltségterületek megtervezése mellett tudatos játéktervezés, fejlesztés is előtérbe kerül
- A tanulási folyamat színtere a játéktevékenység során szerzett élmény és tapasztalat.

A tervezés szintjei:

- **Anyaggyűjtés:** Mindig az adott projekthez kapcsolódóan történik,- folyamatosan
- **Hálóterv:** A kiválasztott mese szerkezeti ábrázolása mely tartalmazza a főbb szereplőket, színhelyeket, elemeket és az adott elemekhez tartozó tudás tartalmakat.
- **Heti terv:** A tudástartalmak műveltségterületeihez tartozó heti tudásanyagot, megfigyelési lehetőséget, kapcsolódó játéktevékenységet és gyűjtőmunkát tartalmazza, valamint a képességfejlesztés területeit is.
- **Projektnapló:** A projekt időtartama alatt készülő portfólió, amely tartalmazza a kapcsolódó tudástartalmakat, tervezési dokumentumokat, produktumokat- játékok, gyermekmunkák-, mindezt képekkel illusztrálva. A projekt napló nyilvános, megtekinthető. A projekt zárását követően a portfólió folyamatosan bővíthető, ötletekkel, tartalmakkal, majd újra aktualizálható.

A tervezés szempontjai:

- Mi a cél, milyen fő folyamatokra bontható le az adott mese, milyen lehetőségei vannak a komplexitás beépülésének a nevelési- oktatási folyamatokba
- Természeti és társadalmi környezet helyi lehetőségei, az élmény és közvetlen tapasztalatszerzés színterei és lehetőségei
- A tartalmi változatosság
- A csoport játékkészletéből melyek kapcsolhatók az adott meséhez.
- A mese inspirálta játékok megtervezése, gyerekekkel való elkészítés lehetőségei
- A bábozási és dramatizálási lehetőségek figyelembevétele, egyensúlyra törekvés
- Milyen lehetőségek vannak a gyűjtő munkára

A mese kiválasztásának szempontjai:

- A befogadást, a közösségbe illeszkedést és egymás elfogadását segítő mese (Hogyan barátkozott össze a kiskacsa a kiscica, Aranytarajos kiskakas)
- Csoport fejlettségi szintje, összetétele és azok a lehetőségek, amelyekkel a csoport és az egyén is fejleszthető
- Évszakhoz, hagyományokhoz, aktuális eseményekhez (kiállítás) kapcsolódó mese

A projekt módszer előnyei:

- Nagyfokú szabadság, teret ad az váratlan módosításoknak, igényeknek
- Mindennapi életből vett problémákra is megoldást ad

- Aktív részvételre, együttműködésre épít és ösztönöz, így kollektivizál és individualizál
- Tevékenységekben vagy tevékenységek sorozatában- folyamatban- valósul meg, integrált műveltségterületekkel
- Támogatja az eltérő szükségletű gyermekeket
- Megvalósul a munkamegosztás
- Időtartama lehet rövidebb, vagy hosszabb így a gyerek akkor kapcsolódhat a folyamatba, amikor olyan tevékenység kínálkozik, ami hozzá közel áll
- Nagyfokú szülői támogatás és közreműködési készség

PEDAGÓGUS ATTITŰD

- Az életkori sajátosságok és egyéni érési ütem figyelembevételével az önmagához mért optimális fejlődés biztosítása
- Az élmények, tapasztalatok feltételek biztosításával azok kibontakozásának, továbbfejlődésének segítése
- A gyermek belső készítésére, természetes kíváncsiságára, aktivitására épített, tudatosan tervezett, szervezett fejlesztés
- A gyermek által játékként, spontán tanulási folyamatként megélt személyiségfejlesztés- a projektpedagógia módszerével, egyéni és kiscsoportos tevékenység- formákban
- Ösztönzés, együttműködés
- Személyes minta-, és példaadással a mintakövetés lehetőségének biztosítása
- Próbálkozás, hibajavítás lehetőségének biztosításával a kreativitás, problémamegoldó képesség fejlesztése, sikerélményhez juttatás
- A kivárás, türelem, rávezetés, segítségadás, pozitív megerősítés alkalmazásával a kudarcűrő képesség fejlesztése
- Pozitív megerősítéssel önbizalom növelése, önállóság segítése, döntésképeség erősítése
- A siker egyéni- és közösségi szintű átélésével a kooperatív tanulás kialakulásának segítése

FELTÉTELEK

Az óvodai élet teljes folyamata:

- Napirend: folyamatosság
- Hetirend: rugalmasság
- Tervezés: projekt-terv
- Személyiségfejlesztés: egyéni fejlesztési terv a diagnózis és terápia megjelölésével
- Élménynyújtás: természetes közegben történő tapasztalatszerzés
- Gyűjtőmunka: természetes közegben történő tapasztalatszerzés
- Spontán és tervezett megfigyelések
- Az óvodai tevékenységekhez szükséges tárgyi feltétel

KIMENET

- Van olyan terület, tevékenység, amiben motiválható
- A megismerési folyamatok fejlettsége alapján van olyan terület, amihez kötődése, irányultsága kialakult

- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról, természeti, társadalmi, és kulturális környezetéről
- Képes a gondolkodási műveletek alkalmazására

TEHETSÉG LAP - NAGYCSOPORT*

Gyermek neve:.....

Születési ideje:.....

Tehetségterületek- speciális képességek

- **Előadói képesség:** Mesélés, verselés, bábozás, dramatizálás - **Zenei képesség:** Hallás, ritmus, éneklés - **Mozgásképesség:** Gyorsaság, ügyesség, hajlékonyság, ritmusképesség
 - **Improvizációs képesség:** Szöveg, ritmus, dallam, mozgás **Vizuális képesség: térben:** építés, barkácsolás, mintázás, konstruálás **síkban:** rajzolás, egyéb vizuális technikák, pl.: díszítés - **Logikai képesség:** Összefüggések felismerése, problémamegoldás, számfogalom

Felső Sor* A gyermekekre jellemző tehetség területet, képességet kell beírni, amiben kimagasló, átlagtól eltérő teljesítményt mutat. Lehetőség van több terület megnevezésére is. **Alsó sor:** A versenyek, rendezvények megnevezése.

Fogadó óra bizonylata*

Feladat ellátási hely/csoport:.....

[illegible]

*Aláírással igazolom, hogy gyermekem fejlődéséről a tájékoztatást megkaptam

Óvodáskor végére elérendő követelményszint

13.1. Egyéni képességek- személyes kompetenciák

13.1.1. Fizikai tulajdonságok

Az óvodáskor végére a gyermek egészséges, terhelhető, huzamosabb ideig képes átlagos tempóban mozgásos feladatot végezni, nagymozgása rendezett, törekszik a pontos végrehajtásra.

Finommotorikája fejlett, az eszközöket, ceruzát rendeltetésszerűen, többnyire a domináns oldalon használja. Egyensúlyérzéke kialakult, stabil.

13.1.2. Perszonalitás

Segítség nélkül, önállóan, alkalmanként felnőtt kontrollal végzi a tevékenységeket. Magabiztos, a pozitív személyiségjegyek mellett, tisztában van a negatívumokkal is, de még nem képes minden alkalommal uralkodni rajtuk. Tud olyat mondani, amiben jó.

Alkalmazkodik, törekszik az együttműködésre. Ismeri a szabályokat, látja a tetteivel való összefüggést, olykor vállalja a felelősséget.

Törekszik érzelmei kontrollálására. Segítséggel képes túljutni a kudarcon, a siker további tevékenységre készíteti.

Legtöbb testrészét biztonsággal megnevezi és a részletekre kitérően meg is mutatja. Tájékozódási pontok megadásával, kis segítséggel tevékenységében, időben és beszédében is alkalmazza az irányokat, ritkán téveszt.

13.2. Társas képességek - Szociális kompetenciák

Kapcsolatteremtésben együttműködő, elfogadó, társaival nyitott, van barátja, ismeri a viselkedési normákat, társaival rövid ideig együttműködik. Szerepvállalásban kompromisszumkereső, képes vezetésre, konfliktusait felnőtt segítséggel oldja meg. Feladatvégzésben jó megoldásokra törekvő, kevés motivációra van szüksége, hiba esetén elbizonytalanodik.

Szabálytudata kialakult, törekszik azok betartására, tisztában van a szabályok be nem tartásának következményeivel, monotónia tűrése, munkatempója átlagos.

13.3. Értelmi képességek - kognitív kompetenciák

Gyakori kérdéseivel egyre inkább meg akarja ismerni a környezetét, saját magát és képességeit.

A rövidtávú memóriája képek, tevékenységek, beszélgetések hatására előhívódik.

Élmények hatására a hosszú távú emlékezet is működik.

Szinte minden új dolog iránt érdeklődik, a tevékenységek aktív résztvevője

Maga is képes egyszerű történeteket elképzelni és alkotni, fantáziáját működteti.

Játékában kezd tükröződni képzelete.

Összehasonlításra képes, figyelme tartós, koncentrált. Külső zavaró ingerek kevésbé befolyásolják annak tartósságát.

Számfogalma 5 számkörben kialakult. Gondolkodása szemléletes- képszerű.

Ismert szempont szerint válogat, összerendez. Gyakran hasonlítja össze a dolgokat.

A probléma megoldását egyedül végzi, él a hibajavítás lehetőségével.

Elemi összefüggések megfogalmazására képes.

13.4. Anyanyelvi képességek- nyelvi- kommunikációs kompetenciák

Beszédértése jó, a közléseket megérti, felfogja, teljesíti. Spontán és szívesen beszél élményeiről. Mondatai összefüggőek. Beszéde függetlenedik cselekedeteitől.

Szókincse és beszédtempója átlagos.

Képes figyelni a helyes ejtésre, törekszik a helyes hangképzésre. Szituációnak megfelelően képes szabályozni hangerejét.

Érti és kezdi használni a metakommunikációs jeleket.

Képes a felnőtt és a társ rövid mondandójának végighallgatására, a kivárára.

Kecskemét, 2025.szeptember 1.

.....
Kőváriné Kis Katalin
igazgató

Legitimációs záradék

A Kálmán Lajos Óvoda Szülői Szervezete az intézmény pedagógiai programját megismerte és az abban foglaltakat véleményezte.

Kecskemét, 2025.09.01.

A Szülői Szervezet részéről:

.....

A Kálmán Lajos Óvoda pedagógiai programját Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének Gondoskodó Város Bizottsága megtárgyalta és jóváhagyta.

Kecskemét, 2025.

.....

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének Gondoskodó Város Bizottságának elnöke